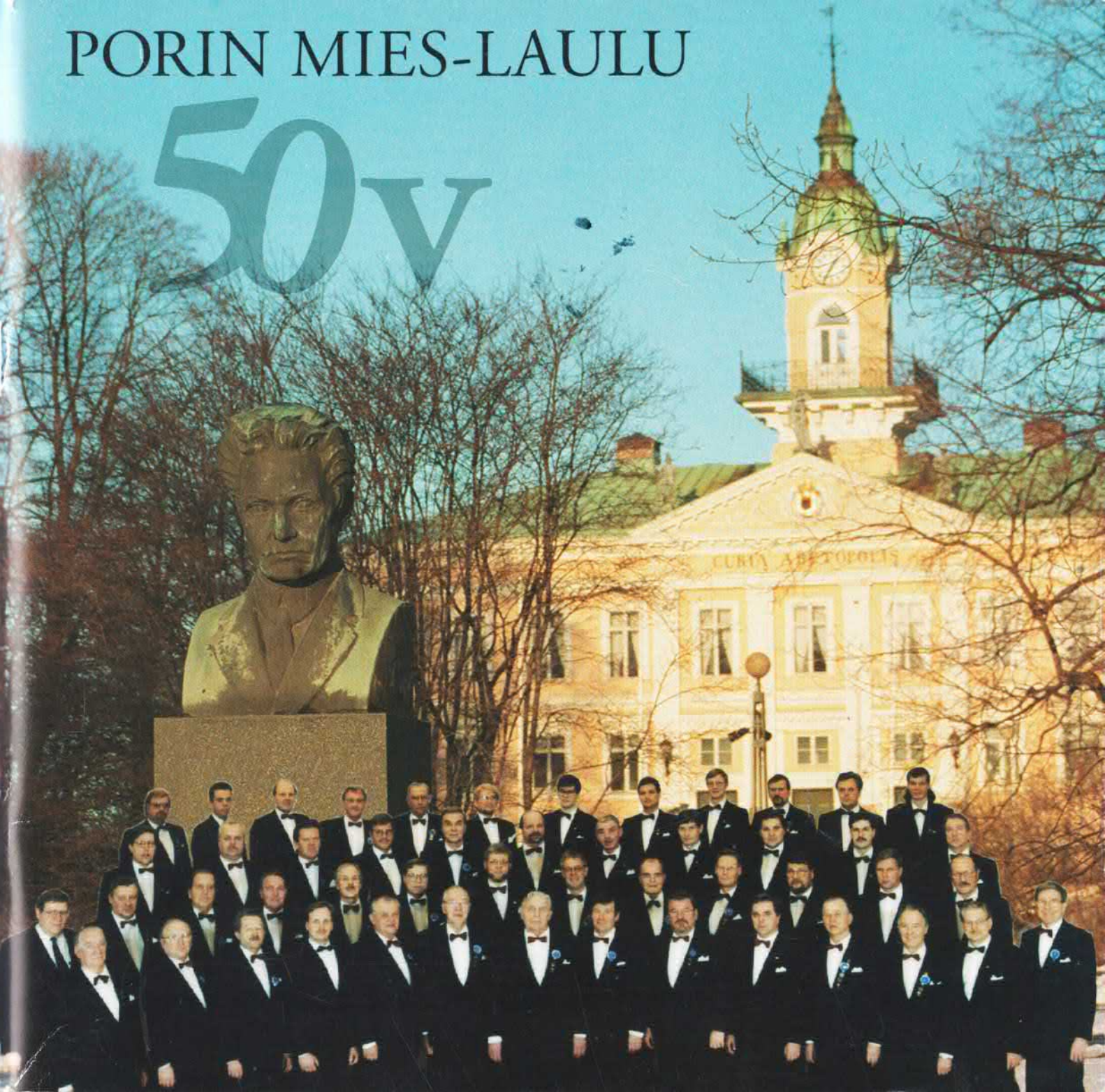
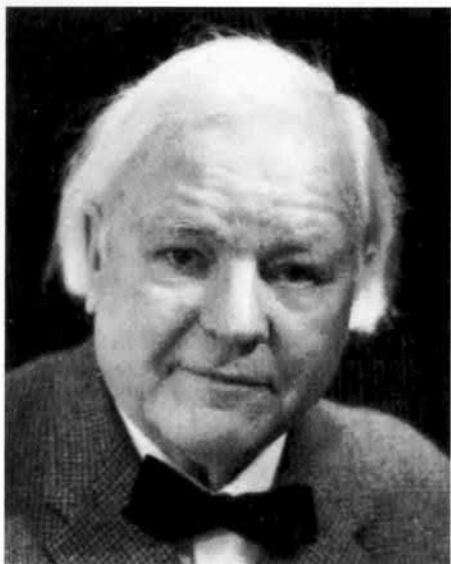

PORIN MIES-LAULU

50 v

Kuoron perustaja
Professori ALTTI JÄRVINEN
** 19.6.1889 † 4.3.1982*

Seuratkoon menestys Porin Mies-Laulua

Kaupunginvaltuuston kesäkuussa 1993 vahvistama Porin toiminta-ajatus alkaa sanoilla: ”Oikean rytmin Pori”. Taus-tana tälle ilmaukselle on tietenkin jokaiselle suomalaiselle tuttu Porilaisten marssi. Joku taas huomaa kytkennän pe-rinteisiin ja maineikkaisiin jazz-juhliin. Vahva perusta il-maukselle on kuitenkin se tosiasia, että musiikki on Porissa kaikkien kaupunkilaisten keskuudessa hyvin suosittu har-rastus. Tämä taas on seurausta siitä, että Porissa on helppo löytää tiensä musiikin pariin. Porin musiikkielämän voi-daankin sanoa olevan rikasta.

Kaupungin musiikkielämän rungon muodostavat Palmgren-opisto ja Sinfonietta, joita kaupunki sekä talou-dellisesti että hallinnollisesti ylläpitää. Yhdessä Palmgren-

opisto ja Sinfonietta luovat tukevan perustan kymmenien kuorojen, soittokuntien ja pienimuotoisten musiikkiryh-mien elinvoimaisuudelle. On ilahduttavaa, että porilaiset kuorot ja soittokunnat ovat säilyttäneet vireytensä ja tarjo-avat tuhansille kaupunkilaisille oivan harrastusmahdolli-suuden.

Porin Mies-Laulun toiminnan pohjavireenä on alusta alkaen ollut isänmaallisuus ja rakkaus omaan kotiseutuun. Tämän kuoro on tuonut julki niin sanoin kuin sävelinkin.

Porin kaupungin kulttuurihallinnon puolesta onnitte-len Porin Mies-Laulua ja toivotan jatkuvaa menestystä!

Martti Sinisalmi

Kaupunginjohtaja

Puoli vuosisataa

Porin Mies-Laulun perusta on rakennettu lujalle pohjalle, jolta taitavien ja määrätietoisten johtajien sekä innokkaiden ja aktiivisten laulajien työllä on rakennettu, sekä myös jatkuvasti ylläpidetty, hyvä ja osaava mieskuoro. Tavoitteet on aina asetettu haasteelliseksi, mutta myös omat voimavarat huomioiden realistisiksi toteuttaa. Meno on ollut reipasta ja kuoron henki erinomainen. Kun monet laulajat luokittelevat kuorolaulun ykkösharrastukseksi, se osaltaan kertoo, että mukanaolo on ollut antoisaa ja virkistävää.

Merkittäviä asioita ja tapahtumia ovat taipaleellamme olleet muunmuassa, oman naisjaoston perustaminen kuoron vahvaksi taustatueksi 45 vuotta sitten, oman kuorotalon hankinta 1950-luvun alussa, Porin Mies-Laulun Poika-kuoron perustaminen vuonna 1969, seniorikuoro Vaarin Laulun perustaminen vuonna 1970, Porin Mies-Laulun

saama valtakunnallinen arvostus tultuaan 1982 valituksi vuoden mieskuoroksi Suomessa, lukuisat hyvin onnistuneet kuoromatkat ulkomaille, osallistumiset monille kotimaan laulujuhliille, sekä ennenkaikkea erittäin aktiivinen konserttitoiminta Porissa ja lähikunnissa.

Porin-Mies-Laulun toiminnassa on muodostunut jo perinteiksi lukuisa määrä tapahtumia ja esiintymisiä kotipaikkakunnallaan Porissa. Sellaisia ovat muunmuassa joka-vuotiset kevät- ja vappukonsertit, isänmaalliset kirkkokonsertit, laulutervehdykset vanhainkoteihin ja sairaaloihin, sekä kuoron vappu- ja muut juhlat.

Me emme ole olleet yksin. Porin Mies-Laulun naisten kuoromme hyväksi tekemä työ on ollut mittaamattoman arvokasta. Samoin taustallamme on ollut vahva ja uskollinen joukko mieskuorolaulun ystäviä, ymmärtäjiä ja tukijoita. Teille kaikille haluan esittää kuoromme lämpimät kiitokset.

Tänä päivänä me elämme suurten muutosten aikaa. Suomi on liittynyt Euroopan Yhteisöön. Uusi tietoyhteiskunta tekee tuloaan lisääntyvällä vauhdilla. Tiedon tulva kasvaa ja joskus myös hämmentää. On todettu, että ”mikään ei ole niin pysyvää, kuin muutos”. Säilyykö suomalaisen kulttuurin elinvoimaisuus ja miten muuttuu kuorolaulu? Onko meillä valmiuksia ja halua uudistua?

Vanhastaan tutun Mieslaulun sanoma, ”Pois voihe ja itkun hyske, käy työhön ja toimintaan! Pois hento ja toivoton tyrske, ei viell’ ole kuolema maan”, innoittakoon meitä rohkesti katsomaan tulevaisuuteen, etsimään uusia mahdollisuuksia, sekä arvioimaan ja hyödyntämään niitä ennakkoluulottomasti tulevassa toiminnassamme.

Osmo Blomroos

kuoron puheenjohtaja

Porin Mies-Laulu 1995

1. Tenori

Pentti Antinluoma, Pauli Huovari, Pekka Kalliomäki, Raimo Kortelainen, Markku Koski, Pekka Koskenkorva, Pentti Laine, Jari Lampinen, Santeri Lampivuo, Janne Luotola, Kauko Naarmala, Seppo Nordling, Lasse Silvennoinen, Martti Suominen, Pekka Tiusanen, Timo Venttinen, Tuomo Wiro

2. Tenori

Veikko Aalto, Seppo Ahokas, Erkki Hakkiluoto, Alpo Harhio, Lauri Heinonen, Erkki Hietala, Harri Huhtinen, Jari Jalonen, Matti Jokinen, Viktor Kaikukallio, Pentti Kivenmäki, Seppo Koivunen, Markus Laaksonen, Reino Lamminen, Reino Oinonen, Into Salonen

1. Basso

Erkki Anttila, Matti Hakuni, Martti K. Hämäläinen, Joel Itäkylä, Heikki Korhonen, Jukka Koskenkorva, Mikko Nuorsaari, Hannu Puistonen, Timo Saarnikivi, Pekka Sepälä, Kari Tikka, Pekka Vainio

2. Basso

Osmo Blomroos, Timo Haapala, Kimmo Hannula, Raikko Jaatinen, Harri Keto, Matti Kotkatvuori, Matti Lahtinen, Matti Lehtonen, Veikko Lehtonen, Antti Pekola, Taisto Ristimäki, Pauli Siljamäki, Vesa Waegelein, Kari Viljanen

*Porin Mies-Laulun
"stemmat" juhlavuonna 1995*

I-tenori

II-tenori

I-basso

II-basso

Porin Mies-Laulu 1995

Jukka Koskenkorva, Kari Viljanen, Timo Venttinen, Matti Hakuni, Erkki Anttila, Osmo Blomroos, Pentti Antinluoma, Reino Lamminen, Erkki Hakkiluoto, Joel Itäkylä, Pekka Koskenkorva. Kuvasta puuttuu Markus Laaksonen.

Kuoron hallitus

Pentti Antinluoma
Osmo Blomroos
Matti Hakuni
Jukka Koskenkorva
Markus Laaksonen
Timo Venttinen

Erkki Anttila
Erkki Hakkiluoto
Joel Itäkylä
Pekka Koskenkorva
Reino Lamminen
Kari Viljanen

Virkailijat

Kuoron johtaja
Kuoron toinen johtaja
Kuoron puheenjohtaja
Kuoron varapuheenjohtaja
Kuoron sihteeri
Kuoron rahastonhoitaja
Kuoron toiminnanjohtaja
Kuoron isännöitsijä
Kuoron nuotistonhoitaja

Erkki Hakkiluoto
Joel Itäkylä
Osmo Blomroos
Matti Hakuni
Timo Venttinen
Markus Laaksonen
Jukka Koskenkorva
Pentti Antinluoma
Reino Oinonen

Stemmaviskaalit

1-tenori
2-tenori
1-basso
2-basso

Martti Suominen
Seppo Ahokas
Mikko Nuorsaari
Antti Pekola

Kuoron elossa olevat kunniajäsenet

Erkki J. Yrjänä ja Viktor Kaikukallio

Mieskuoroliiton 50-vuotisuusukkeet myönnettiin helmikuussa 1995 Reino Oinoselle, Joel Itäkylälle ja Viktor Kaikukalliolle.

Porin Mies-Laulun musikaalinen johto

Erkki Hakkiluoto
Taiteellinen johtaja

Joel Itäkylä
Toinen johtaja

Entiset puheenjohtajat

Toivo Vanhatalo
1945-1948

Reino Hannula
1948-1954

Insar Uoti
1954-1959

Tauno Salokangas
1959-1965

Alpo Kulonen
1965-1969

Olli Runsamo
1969-1973

Raikko Jaatinen
1973-1986

Pekka Kalliomäki
1986-1993

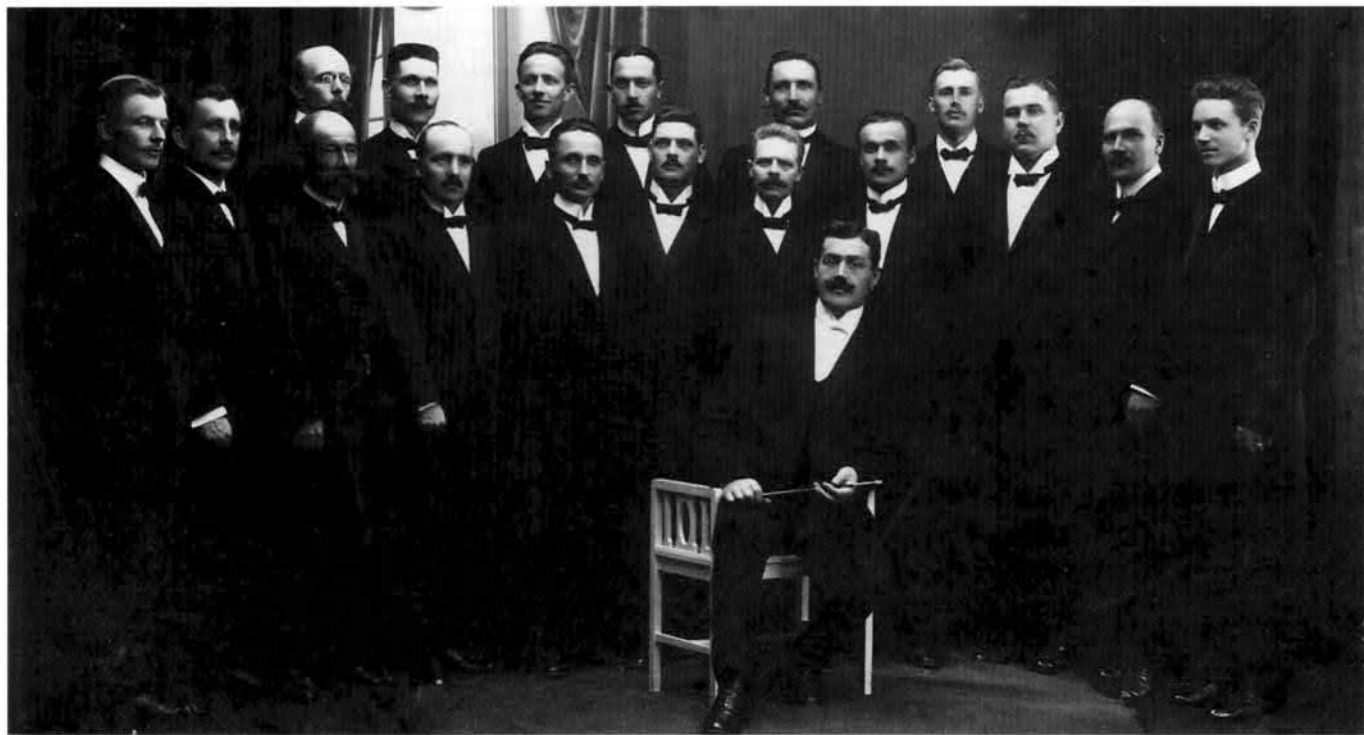
PORILAISTA KUOROHISTORIAA

Monet ihmiset etsivät nykyään omia juuriaan. Sukututkimus on näinä aikoina noussut hyvin suosituksi harrasteeksi. Ihmiset haluavat tietää sukujensa peruselementit.

Kun PORIN MIES-LAULU täyttää maaliskuussa 1995 viisi vuosikymmentä on paikallaan tarkastella missä ovat sen synnyt ja juuret.

MIESLAULAJAT 1915 - 1919

Kuoromme arkistosta on aikanaan löytynyt asiakirja, josta ilmenee että Poriin perustettiin mieskuoro nimeltään MIESLAULAJAT. Yhdistyksen perustava kokous pidettiin Nuorsuomalaisten Pirtillä syyskuun 27 p:nä 1915. Saapuvilla oli 31 laulajaa ja puheenjohtajana toimi Jussi Tarpila sekä sihteerinä oli toimittaja Antti Airio. Kokouksen varsinaisena aiheena oli yhdistyksen sääntöjen laatiminen. Säännöt muokattiin varsin valmiiseen muotoon ja ne käsitteivät kaikkiaan 25 pykälää.

Mieslaulajat 1915 Vasemmalta eturivi Aarne Vuorio, Edvard Berglund, tuntematon, A.Parola, K.Keidas, Karl Andersson. Takana vasemmalta Väinö Taipale, Fredrik Nummelin, J.E.Saha. tuntematon, Akseli Salmela. Oikealta edessä Yrjö Tuulos, Artturi Valio, K.Alanko, Toivo Tuovinen edessä istumassa kuoronjohtaja Jussi Tarpila.

Yhdistyksen väliaikaiseen johtokuntaan valittiin herrat: konttoristi Artturi Valio, opettaja Jussi Tarpila, ulosottoapulainen K.J.Andersson, kultaseppä J.E.Saha ja konttoristi Heikki Koskinen aktiivisista jäsenistä sekä lehtori E.Granit-Ilmoniemi ja sanomalehden toimittaja Antti Airo passiivisten jäsenten joukosta. Mieslaulajien säännöt vahvistettiin senaattoti E.R.Rainesalon nimikirjoituksella ja senaatin sinetillä varustetulla asiakirjalla. Lausunto kuuluu seuraavasti: *"Annettu Keisarillisen Suomen Senaatin talousosastossa, Helsingissä 26. päivänä syyskuuta 1916. Keisarillinen Senaatti on itsellensä esittelyttänyt tämän alamaisten hakemuksen siihen kuuluvine asiakirjoineen ja näkee hyväksi hyväksyä ja noudatettavaksi vahvistaa yllä jäljennetyt säännöt, kuitenkin ehdolla että yhdistyksen jäseniksi ovat oikeutetut pääsemään kaikki hyvämaineiset Venäjän keisarikunnan alamaiset paitsi juutalaiset ja että sääntöjen 2 § tulee kuulumaan näin: Yhdistys antaa mikäli mahdollista yhden tai useampia konsertteja vuodessa sekä avustaa mahdollisuuden mukaan sivistystarkoituksessa, tavalla, joka vastaa sen tarkoituksiperiä. Näihin sääntöihin päätetty muutos ei tule voimaan, ellei sitä erityisesti vahvisteta. Tätä kaikki asianomaiset noudattakoot."*

Mieslaulajien johtajaksi valittiin opettaja Jussi Tarpila, joka johti kuoroa kaksi vuotta. Pöytäkirjoista käy lisäksi ilmi, että 21 p:nä lokakuuta 1915 hyväksyttiin kuoron aktiiviseksi jäseneksi hammaslääkäri Altti Järvinen. Kuoro piti ensimmäisen konserttinsa Marianpäivänä 25.3.1916 Porin Teatterissa.

Kuoron kokouksessa päätettiin myös siitä, että jos laulaja ilman laillista syytä jää lauluharjoituksista pois, päätettiin siitä sakottaa 50 penniä. Peräkkäin jatkuneesta poissaolosta toisella kerralla 1 mk ja kolmannella kerralla 2 mk. Jos hän ei vielä neljänteenkään harjoitukseen saavu, katsotaan hän ilman muuta eronneeksi. Jo tällöinkin siis kiinnitettiin vakavaa huomiota kuorokuriin.

Syyskuun 14 p:nä 1916 kuoron varajohtajaksi yksimielisesti valittiin hammaslääkäri Altti Järvinen. Samaisena vuotena päätettiin, että aktiivisille jäsenille laadittaisiin merkki Väinö Taipaleen luonnoksen mukaisesti ja jokaisen

Ohjelma

„Mieslaulajain” konsertissa
Teatteritalolla 25/3 1916 klo 8 i.

○○○○○

1. Porilaisten marssi F. Pacius
2. Menematka J. Sibelius
3. Kirkonkäynti A. Törnudd
4. Olla mullai E. Melartin

○○○○○

5. Talonpoikaishäät A. Söderman
 - a) Marssi.
 - b) Kirkossa.
 - c) Onnentoivotus.
 - d) Häätalossa.

○○○○○

6. Laulajan koti A. Järnefelt
7. Järven rannalla sov. S. Palmgren
Suomal. kansanlaulu. Ennstoni solo (K. Alanko).
8. Yllätä ikuinen yö T. Kuula
9. Herää Suomi! E. Senet

Johtaja: J. Tarpila.

(Ego abbas (ollan))

laulajan on se rahastonhoitajalta lunastettava ja esiintymistilaisuuksissa rinnassa kannettava. Porilaisia kiinnostaa varmasti myös tietää, ketkä olivat Mieslaulajien perustajajäsenet. Pöytäkirjojen mukaan he olivat: Jussi Tarpila, Aarne Roos, Kyösti Keidas, J.E.Saha, Yrjö Tuulos, Emil A. Lumme, Artturi Valio, Heikki Koskinen, Aarne Vuorio, Toivo Tuovinen, R.Wickstedt, Aaron Färd, Anton Parola, Rudolf Monttin, K.J.Andersson, E.Berglund, F.V.Nummelin, K.Palmberg, H.Sarantola, Väinö Taipale, Niilo Mantere, Gunnar Tuominen, Arvo Valio, Aksel Salmela ja Arvo Manninen. Mieslaulajien perustajajäseniä oli siis 25. Viimeinen pöytäkirja Mieslaulajien kokouksesta on 28.11.1918. Kokous oli lyhyt ja siinä muutettiin harjoitusten pitopäivä torstaista perjantaihin. Harjoituspaikaksi valittiin Kauppaseuran talo. Kuoro lopetettiin virallisesti marraskuussa 1919 ja omaisuus luovutettiin uudelle vasta-perustetulle PSM:lle.

PORIN SUOJELUSKUNNAN

MIESKUORO 1919-1945

Pori on aina ollut tunnettu vilkkaasta mieskuoroitoiminnastaan ja musiikin harrastuksesta. Mieskuorolaululla oli Porissa jo ennen vapaussotaa kunniakas historia takanaan. Paitsi Mieslaulajat niin Porissa toimi myös Björneborgs Sångarbröder, joka oli siis Porin seudun vanhin kuoro ja oli ehtinyt toimia jo yli kaksi vuosikymmentä. Perustamisvuosi oli 1896. Syksyllä 1918 suojeluskunta-aate valtasi mielet. Kuitenkin monissa juhlissa ja iltamissa saatiin kuulla mieskuoroesityksiä. Mieslaulajista ja Björneborgs Sångarbrödereistä suojeluskuntaan liittyneistä koottiin tilapäinen kuoro, joka hammaslääkäri Alti Järvisen johdolla esiintyi useita kertoja. Joulukuun 6:nä 1918 vietettiin Suomen tasavallan ensimmäistä vuosipäivää Porin Teatterissa. Tässäkin tilaisuudessa esiintyi Alti Järvisen johtama mieskuoro, jossa oli melkein kaikki Mieslaulajain ja BSB:n miehet. Esitykset otettiin vastaan myrskyisin suosiosoituksin.

Porin Suojeluskunnan Mieskuoron perustava kokous pidettiin syksyllä lokakuun 20 p:nä 1919 Porin Teatterissa.

Mainittakoon tässä, että Porin Mies-Laulun nykyisessä kuorohuoneistossa on Porin Suojeluskunnan Mieskuoron vanha nuottikaappi, jonka Porin Puuteollisuus OY:n silloinen johtaja Kalle Ritala lahjoitti kuorolle 1928. Uuden mieskuoron ensimmäinen julkinen esiintyminen tapahtui itsenäisyyspäivänä 6.12.1919. Porin Suojeluskunnan Mieskuoro piti ensimmäisen virallisen konserttinsa 1.5.1920. Tässä konsertissa oli mukana 39 laulajaa. Ohjelma oli kokonaisuudessaan seuraava:

<i>Porin Suojeluskunnan marssi;</i>	<i>Allan Palmgren</i>
<i>Tullos kevät armahin;</i>	<i>Klemetti</i>
<i>Kolme pyyntöä;</i>	<i>Kotilainen</i>
<i>Metsän hartaus</i>	<i>Genetz</i>

<i>Suomen vartio</i>	<i>J.N.Vainio</i>
<i>Sjöfararen vid milan</i>	<i>Selim Palmgren</i>
<i>Sirkka</i>	<i>Järnefelt</i>
<i>Kesäilta (soolo P.Enlund)</i>	<i>sov. Selim Palmgren</i>

<i>Hiihtäjän virsi</i>	<i>Selim Palmgren</i>
<i>Metsämiehen laulu</i>	<i>Sibelius</i>
<i>Aftonklockan</i>	<i>Abt</i>
<i>Satakunnan marssi</i>	<i>Allan Palmgren</i>

Tämän konsertin arvostelussa mainittiin mm. seuraavaa: ”Miellyttävä uutuus oli Allan Palmgrenin (Selim Palmgrenin veli) Porin Suojeluskunnan marssi, joka vanhanaikaiseen kaunisointuiseen tyyliin sävellettyinä soveltuu mainiosti reippaaksi alkajaismarssiksi.” Mielenkiintoa lisäävä seikka ohjelmistossa oli se, että siinä esitettiin kahden kuoronjäsenen sävellykset nimittäin N.J.Vainion ja Allan Palmgrenin teokset, jotka molemmat saivat suurta suosiota osakseen.

Porin Suojeluskunnan Mieskuoron konsertti Helsingin Yliopiston juhlasalissa maaliskuussa 1925. ("Satakunnan museon kokoelmat")

Lauluharjoituksia pidettiin jatkuvasti 2 kertaa viikossa. 13.6.1920 kuoro kävi onnittelemassa tri Hj. Nordlingia (Nortamo) hänen täyttäessään 60-vuotta. Kuoro esitti silloin juhlijän sepittämän ja Allan Palmgrenin säveltämän "Satakunnan Marssin". Porin Suojeluskunnan mieskuorolla oli myös oma nimikkolaulunsa, johon Hj. Nortamo sepitti sanat:

"Nyt veikkoset, laulumme kaiutamme oman laulumme reippahin sävelin! Se luokohon intoa rintahamme ja uskoa toivoa mielihin! Kevätremussa laulavan leivon lailla se nouskohon liitäen taivasta kohti, rauhan kun on työ sulo Suomemme mailla ja Luoja sen kohtalot onnehen johti!

Mut jos idän sorto ja vainojen kauhu meit uhkaa, se soikoon kuin ukkosen pauhu, yli taistelukenttien hurmeisen hie-

kan soinnut sen yhtyköön iskuihin miekan. Väkivallan uhka kun torjuttu on ja valjennut taasen on voittoisa huomen, ylistystä sävelet sen soikohon ja vapauttansa vaalivan, voittoisan Suomen!"

15.2.1924 PSM täytti viisi vuotta. Juhlakonsertissa frakkiin pukeutunut 40-miehinen kuoro lauloi Palokunnantalolla 12 laulua sisältävän ohjelmiston. PSM:n 5-vuotiskonsertti saavutti suurenmoisen sekä taiteellisen, että yleisömenestyksen. Kuoro teki 5-vuotiskonserttinsa jälkeen monia vierailuja lähialueelle Vammalaan, Tampereelle ja Kokemäelle. Porin Suojeluskunnan Mieskuoron eräs merkittävin konsertteja oli Jean Sibeliuksen 60-vuotispäivän johdosta pidetty konsertti Palokunnantalolla 8.12.1925.

Kun PSM antoi konsertin Helsingin Yliopiston juhlasalissa 21.3.1925 oli kuulijoiden joukossa mm. kenraali Mannerheim, suojeluskuntien ylipäällikkö kenraali Malmberg, Ruotsin silloinen sotilasattasea eversti Rydeberg, Suojeluskuntien yliesikunnan upseeristoa sekä huomattava joukko muita korkeassa asemassa olevia. Helsingin Sanomien hyvin kriittinen taidearvostelija Evert Katila antoi konsertista hyvin kiittäviä lausuntoja porilaisille. Lainaan tähän arvostelun viimeiset lauseet. ”Oivallisia suorituksia olivat vielä Palmgrenin Sjöfararen, Paimenen ilo ja Tuutulaulu. Kuoron taipuisat ja kirkkaat tenorit, jotka paremmin hallitsivat falsettia, kuin täyteen ääneen siirtymistä, sekä muhkeat toiset bassot ovat erikseen mainittavat”.

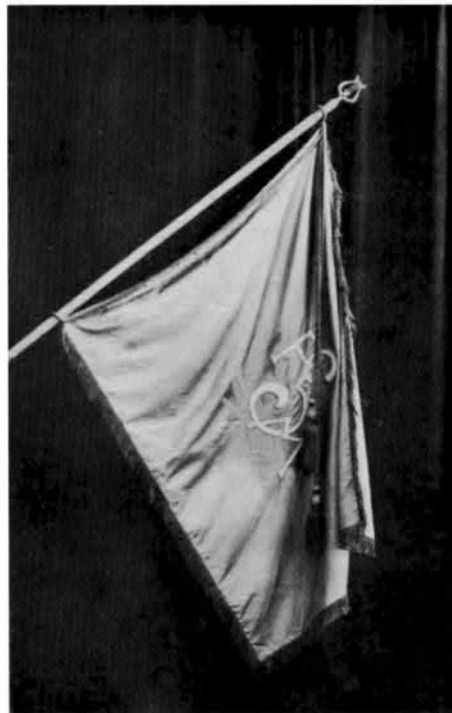
Vuonna 1925 sai kuoro myös oman kuoromerkin. Merkin piirsi arkkitehti Torckel Nordman ja sen valmisti J.E.Sahan kultasepäntiike.

1926 laulukaudella otettiin ohjelmaan Luigi Cherubinin ”Requiem”, joka esitettiin Keski-Porin Kirkossa pääsiäispäivänä. Tämä oli ensiesitys Suomessa. Requiem esitettiin vielä Turussa Mikaelin kirkossa 13.5.1926. Erikoisen voimakkaasti pidettiin yhteyksiä ”Laulun Ystäviin” Metsänhoitaja Ilmari Kalkkinen johti silloin Laulun Ystäviä ja hänet kutsuttiin PSM:n ainaiseksi passiiviseksi jäseneksi.

Syksyllä kuoro teki ensimmäisen konserttimatkinsa Reposaareen. Siitä lähtien siikaretkien perinne jatkui. Porin Mies-Laulu jatkoi perinnettä alkamalla syyslaulukauden toiminnan Reposaaressa hotellissa hyvän ja runsaan kala-aterian höystämänä. Porin Suojeluskunnan taloa alettiin rakentaa 1928. Se vihittiin käyttöön syyskuun 30 p:nä 1929. 19.10.1929 PSM antoi siellä ensimmäisen konsert-

tinsa ja silloin Porin Lotta Svärd-yhdistys luovutti juhlallisesti kauniin, silkkisen, sinisen lipun, johon oli PSM:n merkki kullalla ommeltu.

PSM:n kymmenvuotiskonsertti oli 22 p:nä maaliskuuta 1929. Virallisessa kuvassa vuodelta 1929 oli laulajavahvuus 42 miestä, joten rivivahvuus oli pysynyt jokseenkin muuttumattomana 10 vuoden ajan. Juhlakonsertti annettiin Suojeluskunnan talossa. Sali oli ahdinkoon asti täynnä innostunutta yleisöä. Arvostelussa kirjoitettiin tästä mm. ”Kuoroja on täällä toiminut kautta vuosikymmenien, lyhyempiä ja pitempiä aikoja eläneitä, jopa muutamia melko huomattujakin, mutta vasta Porin Suojeluskunnan Mieskuoro on laulullaan voinut vallata tiensä välittömästi, vaikuttavasti ja pysyväisesti ainakin porvarillisen yleisön sydämeen. Sen osoitti mahdollisimman selvästi ja voimakkaasti kuoron 10-vuotisen toimintansa johdosta eilen illalla Suojeluskunnantalolla antama juhlakonsertti. Vain harvoin ta-

paa vilkkaimmissakaan musiikkikeskuksissa sellaista sydämellistä ja välitöntä innostusta, jopa yleisön suoranaista musikaalista haltioitumista.”

PSM oli ensimmäistä kertaa laulutervehdyksellä Satakunnan Parantolassa 3 p:nä toukokuuta 1931 ja tästä lähti liikkeelle kaunis perinteinen jokavuotinen käynti Harjavallassa. Porin Mies-Laulu otti tämänkin perinteen omakseen ja kävi uskollisesti vuodesta 1945 vuoteen 1978 Satalinnassa potilaille laulamassa.

PSM:n 15-vuotiskonsertissa oli mukana kaikkiaan 46 laulajaa. Juhlakonserttipäivä oli 23.3.1934.

1935 oli PSM:n elämässä varsin tapahtumarikas. Uudenvuoden juhlamuotoihin liittyi tällöin eräs uusi piirre ”kirkkoölvin” nauttiminen kuoron puheenjohtaja Toivo Vanhatalon luona Rojohoppessa, sen peräkammarissa. Tässäkin on perinne, jonka Porin Mies-Laulu on säilyttänyt sillä nykyäänkin aina uudenvuodenaattona sairaalalaulukierroksen jälkeen on kokoonnuttu ns ”kirkkoölveille”. Kuitenkin kokoontuminen on ollut Juhana Herttuan Ulvila-salissa.

PSM vieraili myöskin Viipurissa 23 - 24.3.1935 ja menomatalla oli konsertti Lahdessa. Kuorolla oli myöskin kesällä 5.7.1935 esiintyminen radiossa solistina oli Eero

Porin Suojeluskunnan mieskuoron 15-vuotiskuva 1934. ("Satakunnan museon kokoelmat")

Leivo. Hän lauloi Pesolan säveltämään lauluun ”Niinkuin ennen” soolon.

Tri Toivo Vanhatalo, joka tunnettiin monipuolisena, aktiivisena kuoromiehenä oli PSM:n hallituksen jäsen vuodesta 1926 ja puheenjohtaja vuodesta 1934. Mainittakoon myös, että opettaja H.Fr.Nikki oli PSM:n sihteerinä vuodesta 1930 aina kuoron lakkauttamiseen saakka. Hän jatkoi sitten sihteeriuuraansa Porin Mies-Laulussa vuodesta 1945 vuoteen 1965, joten hänelle tuli sihteerivuotia miltei 35 vuotta.

Edellisessä SULASOLIN laulu- ja soittojuhlassa oli päätetty, että seuraavat laulujuhlat pidetään Porissa 1936. Juhlat onnistuivat ohjelmaan ja kaikinpuoliseen järjestelyyn nähden oivallisesti.

1937 päätettiin kuoromatkasta Eestiin, jossa konsertti- paikaksi oli valittu kuuluisa Estoniasali. Matkasta ei kuitenkaan tullut mitään ja suunniteltiin sen siirtämistä syksyyn, mutta sitä matkasyksyä ei sitten tullutkaan.

PSM:n historian eräs merkittävin tapahtuma oli valinta ohjelmansuorittajaksi sotamarsalkka Mannerheimin 70-vuotisjuhliin Helsinkiin 4.6.1937. Talvisodan syttymisvuotena 1939 kuorossa oli 51 laulajaa ja johtajana edelleen tri Altti Järvinen, varajohtajana K.J.Penttinen, kuoron hallitus oli 8 miehinen johtajien lisäksi puheenjohtaja Toivo Vanhatalo, varapuheenjohtaja ja taloudenhoitaja Yrjö Tuulos, sihteerinä H.Fr.Nikki sekä E.Ylätupa, R.Hakaniemi ja K.E.Hagström. Kuoron 20-vuotiskonsertti pidettiin 9 p:nä huhtikuuta 1939. Sodan johdosta kuoron toiminta vaikeutui monella tavalla, olihan osa kuorosta aseisiin kutsuttuina. PSM piti kuitenkin 25-vuotiskonserttinsa maaliskuun 24 p:nä 1944. 25-vuotisjuhlaan sävelsi Kalervo Tuukkanen 4-osaisen opuksen. 25-vuotisjuhlassa tervehdys sanat esitti puheenjohtaja Toivo Vanhatalo, puheen isänmaalle Reino Hannula ja puheen vainajille H.Fr.Nikki.

Konserttiohjelma oli seuraava:

131

Porin Suojeluskunnan Mieskuoro

25-VUOTIS JUHLAKONSERTTI

PORIN SUOJELUSKUNNANTALOSSA

perjantaina maaliskuun 24 p:nä 1944 kello 19

1. Milloin Pohjolan nähdä saan? *Klemetti*
2. Kaatunelle *Palmgren*
3. Katso Kiesus karjaistani *Törmudd*
4. Niinkuin ennen *Pesola*
Soolo; Eero Leivo
5. Virta venhettä vie *Kuula*
6. Sotalaulu *Ranta*
7. Isänmaallinen sarja mies- ja poikakuorolle orkesterin säestyksellä: Suomen sankari. Sankarikuolo. Sotarikous. Isänmaan virsi *Tuukkanen*
8. Hakkapeliittain marssi *Haapalainen*
9. Sydämeni laulu *Sibelius*
10. Sotamarssi *Kajanus*
11. Metsänhartaus *Genetz*
12. Karjala *Genetz*

Avustajat: PORIN KAUPUNGINORKESTERI
POIKAKUORO

Johtaja: ALTTI JÄRVINEN

25-vuotiskonsertti oli siis viimeinen suuri tapahtuma, sillä syyskuun 19 p:nä 1944 tehtiin Suomen ja Neuvostoliiton välillä rauha. Mainitus rauhan eräässä artiklassa määrittiin, että kaikki poliittiset, sotilaalliset ja puolisolitaalliset järjestöt on lakkautettava. PSM:n oli selvitettävä kuoron rahavarat ja Kalle Peltola, joka oli taloudenhoitajana nosti varat kaikilta pankkitileiltä ja sijoitti ne Osuuskaupan Säästökassaan. Koska rahavarojen sijoitus joka tapauksessa näkyi tileistä niin päätettiin rahavarat järjestää palkkiomaksuna Altti Järviselle koko toiminnan ajalta 50000:- Altti Järvisen nimellä ollut musiikkirahasto siirrettiin samoin palkkion muodossa Altti Järviselle. Kokouksessa 2.11.1944 Altti Järvinen totesi, että artiklojen takia toiminta nyt loppuu. Hän kiitti laulajia sydämellisesti siitä, että oli saatu yhdessä laulaa ja toimia 25 vuotta. Samaisessa kokouksessa puheenjohtaja Toivo Vanhatalo sanoi: Altti on kuoron perustanut ja on tehnyt kuorosta sen mikä se nyt on. Hän sen myös lopetti. On tultu omiin hautajaisiin. Siemen, joka nyt haudataan, nousee vielä kerran ehonpana. Korkeimman kaiun laulu vielä kerran saa.

Porin Mies-Laulu

Kuoron lakkauttamisen jälkeen ilmeni heti halua ja tarvetta saada laulaa. Tällöin entisen kuoron johtaja, tri Altti Järvinen lähetti kuoronsa jäsenille seuraavan kirjeen: *"Laulajaveli. Tahdotko olla mukana säilyttämässä ja edelleen kehittämässä niitä laulutoverillisia perinteitä, jotka johtamassani mieskuorossa, PSM:ssä 25 vuoden aikana ovat olleet vallitsevina? Jos vastauksesi on myöntävä, niin saavu sunnuntaina helmikuun 4 p:nä klo 16 Hotelli Satakunnan Kallela-huoneeseen uuden porilaisen mieskuoron perustamistilaisuuteen, jossa tulee olemaan läsnä myöskin Sulasolin pääsihteeri lehtori Armas Saarinen ja muitakin kuorokihvoja. Ellet jonkin esteen vuoksi voi saapua ko.tilaisuuteen, niin ilmoita minulle ennakoita mahdollinen kuoroon liittymisesi. Laulajaterveisin Altti Järvinen".* Siitä se alkuun lähti. Kutsutuista saapui 59 ja saman kuun 8 p:nä kuoroon liittyi heidän lisäksi 29 uutta jäsentä. Kuoron kokonaisvahvuus oli silloin peräti 93. Kuoron perustaminen oli siis varsin haluttu ja kaikenpuolin onnistunut toimenpide. Tällaisen joukon voimalla oli helppo lähteä virittelemään uutta, entistä voimakkaam-

paa kuorotoimintaa. Olihan mukana yli kuusikymmentä sellaista laulajaa, jotka olivat jo hyvin pitkään laulaneet eri kuoroissa.

Hyvin moni Björneborgs Sångarbröder-laulajaveli siirtyi uuteen perustettuun kuoroon.

Porin Mies-Laulun ensimmäinen vuosikymmen 1945-1955

Kuoro sai siis nimekseen Porin Mies-Laulu ja se piti ensimmäisen konserttinsa Karhulinnessa 22 p:nä huhtikuuta 1945 varsin innostuneelle kuulijakunnalle.

365

Porin Mies-Laulu

Konsertti

KARHULINNESSA

sunnuntaina huhtik. 22. p:nä 1945 klo 14,30

Ohjelma

Mieslaulu	<i>Genetz</i>
Illatunnelma	<i>Kuula</i>
Serenaadi	<i>Kjerulf</i>
Soolo: Vilho Viikari	
Tuutulaulu	<i>Palmgren</i>

Kyöpin laulu	sov. <i>Sivori</i>
Kitkat katkat	<i>Törnudd</i>
Tuomittu katti	— " —
Katso Kiesus karjaistani	— " —

Yllätä ikuinen yö	<i>Kuula</i>
Vallinkorvan laulu	sov. <i>Merikanto</i>
Soolo: Pentti Summa	
Loitsu	<i>Törnudd</i>
Nuijamiesten marssi	<i>Kuula</i>

Tämän jälkeen kuoro konsertoi hyvin vilkkaasti omalla paikkakunnalla. Kymmenen vuoden aikana pidettiin kaikkiaan 42 konserttia. Tämän lisäksi laulettiin kerran vuodessa Satalinnan sairaalassa sekä vierailtiin Reposaaressa, Raumalla, Helsingissä, Turussa, Vaasassa, Tampereella, Jyväskylässä, Nokiassa, Harjavallassa, Pomarkussa, Kankaanpäässä sekä Lauttakylässä.

Ensimmäinen vuosikymmen oli täten kuorotoiminnaltaan erittäin vilkasta. Helsingin konserttiin 10.4.1948 valmistauduttiin huolella. Pidettiin mm. äänenmuodostuskurssi vetäjänä oli laulunopettaja Olavi Nyberg, joka noin kahden kuukauden ajan kävi asettelemassa laulajien äänihuulia ja kitapurjeita oikeaan asentoonsa, jopa yksityiskohtaisesti opastaen. Myöskin Martti Lohikoski kävi opasmatkalla Porissa.

Kuoro sai vuonna 1946 myös oman merkkinsä. Ensimmäisessä vuosijuhlissa merkkejä jaettiin 58 kpl ja sen jälkeen siihen oikeutetuille, 10-vuotistaipaleen päätyttyä merkkejä oli kaikkiaan jaettu 169 kpl. Merkin suunnitteli ja piirsi taiteilija Hemmi Koivuniemi ja sen valmisti Turun Kultaseppä Oy.

Kuorolla on myös oma lippunsa. Se on kuoron naisten toimesta valmistettu ja lahjoitettiin juhlallisesti kuorolle 18.11.1946 pidetyn konsertin yhteydessä.

Porin Mies-Laulun kunnialaulu

Laulakaamme

*Sanat: Kauko Heikkilä
Säveltänyt: Selim Palmgren*

*Laulakaamme raikkahasti
niinkuin aalto vaahtopää,
joka kaukomailta asti
rannan paatta tervehtää.
Suvituulen sävel soikoon,
joka tähkää tuudittaa,
pihakoivu huminoikoon
lauluansa tuttavaa.*

*Laulakaamme sineen taivas
sekä tähtiin synkkä yö,
sävel lievittääköön vaivas,
joka sydäntäsi syö.
Laulakaamme riemuun rinta,
kevyeksi elon tie.
Mikä liekin kaunehinta,
laulu sinne, veikko vie!*

Säveltäjä Selim Palmgrenin käsialaa on Porin Mies-Laulun kunnialaulu, jonka nimi on "Laulakaamme". Kun lehtori Kauko Heikkilä noin 50 vuotta sitten sepitti tämän kunnialaulumme sanat hän osui niissä naulankantaan. Hän tunsi mieskuorolaulun perimmäisen tenhon ja sen vaikutukset ihmiseen.

P M-L:n lipunnaulaukset 1946 vas. Ilta Jyrämä, Salli Vanhatalo, Ester Ylätupa, Väinö Kumpulainen, Einar Ylätupa, Olavi Hiltunen, Reino Hannula.

Alltti maailmannmiehenä suutelemassa kädelle Sylvi Kartemoa.

PORIN MIES-LAULUN NAISET

Porin Mies-Laulun naiset-järjestö perustettiin 4 p:nä tammikuuta 1950. Perustavassa kokouksessa oli mukana 29 naista. Ensimmäiseksi puheenjohtajaksi nimitettiin Outi Penttilä sekä johtokuntaan Hilkkka Hannula, Ester Ylätupa, Elsa Jyrämä, Suoma Kuuminainen, Fanni Haapaniemi, Siiri Järvinen, Sirkka Laurila, Elli-Esteri Paavola, Kaarina Vaalanto ja Eeva Nuorsaari. Samalla siis kun PM-L kuorona juhlii 50-vuotistaivaltaan täyttävät naiset 45-vuotta. Ensimmäiset vuodet toimittiin Karhulinnassa, mutta oman kurkkihirsren alla vuodesta 1954. Uudet tilat olivat viihtyisät ja keittiö oli varustettu mm 200 hengen ruokakalustoilla. Alkuvuosien toiminta keskittyi hyvin paljon oman talon aiheuttaman velan lyhentämiseen. Ompeluseuroja sekä pitopäivällisiä järjestettiin, harrastettiin monenlaista keräystoimintaa, pidettiin kokouksia, pikkujouluja, syntymäpäiviä, häitä, hautajaisia ym. Rahat koottiin pankkitileille ja aina sopivan summan kertyessä lahjoitettiin kuorolle. Oman kuorotalon vaaliminen ja hoito sekä talorahaston kartuttaminen

olivat vielä eteenkinpäin päätavoitteita. Ahkerasti naiset ovat myös kaupitelleet lippuja ennen konserttien alkamisia. Moninaiset kerrat on kestitty vierailevia, niin kotimaisia kuin ulkomaisia kuoroja. Valitettavan harvoin-tietääkseni vain kaksi kertaa ovat PM-L:n naiset päässeet mukaan

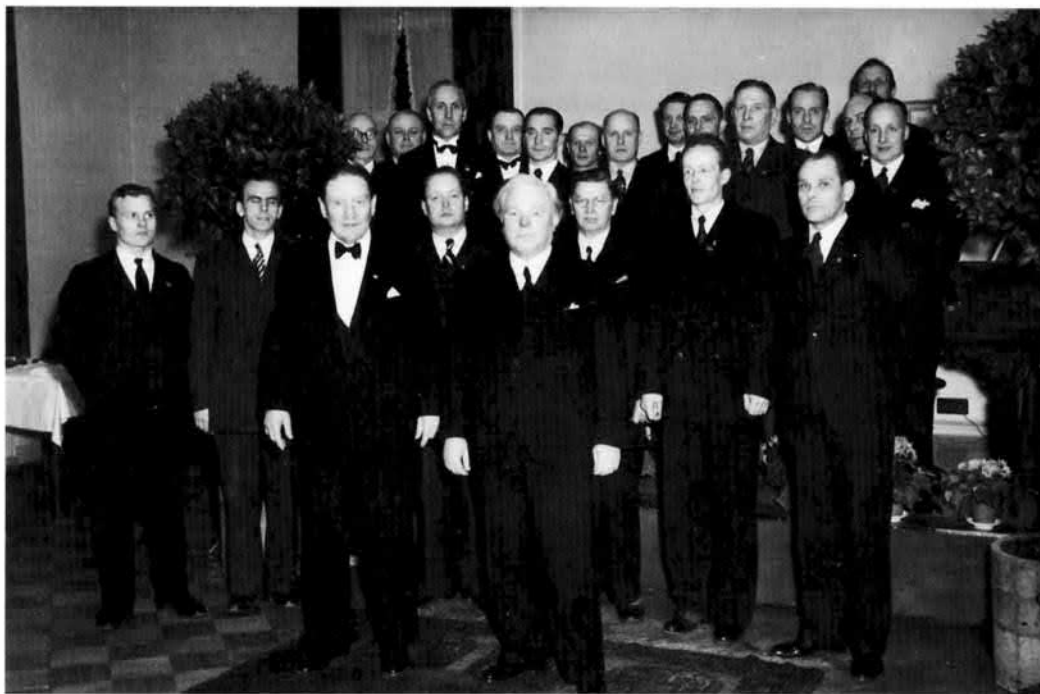
kuoromatkoille. 1957 Norjaan ja 1989 Sveitsiin. Naisten mukanaolo on todettu varsin positiiviseksi. Matkat ovat sujuneet kevyesti-sanoisinko hienosti vihjaillen - con sordino. Naiset ovat kuoron ehdottomasti tärkein taustatuki ja kannustaja. He ovat lahjoittaneet kuorolle kauniisti kirjaillun lipun. Sen juhlallinen naulaustilaisuus oli 18.11.1946. Monia hienoja, hauskoja, ilontäyteisiä iltoja olemme yhdessä viettäneet näiden vuosikymmenien aikana. Sydämelliset, nöyrät kiitoksemme suuriarvoisesta työstänne.

Syyslukukauteen 1954 asti kuoron harjoitukset pidettiin Karhulinnassa. Harjoitusten pito vaikeutui kuitenkin Karhulinnassa jo vuodesta 1948. Uudet isännät vuokrasivat taloa usein ja siellä alettiin pitää myös tanssilaisuuksia. Nämä virittivät ajatuksia kuorossa ja myös kuoron ystävien keskuudessa oman harjoitushuoneen tai jopa talon hankkimiseksi. Pantiin toimeen laaja rahankeräys, jonka puuhamiehinä olivat Aarne J. Mäkinen ja Lauri Lindroos. Pesämunaksi saatiin lakkautetun Porin Suojeluskunnan varoista 20000:-. Kuorolaiset ja laaja kannattaja joukko merkitsi listoihin yli 200 nimeä. Etsittiin sopivaa kiinteistöä. Parhaimmaksi ratkaisuksi osoittautui Länsipuisto 27:ssä sijaitseva rakennus, joka sitten ostettiin Rönholmin perikunnalta noin 1,8 milj. markan kauppahinnasta. Kauppa- kirjat tehtiin 21.12.1950 siis ikäänkuin joululahjaksi. Rakennuksen muutostyöt piti tehdä kokonaisurakkana ja sitä

tekemään etsittiin sopivaa urakoitsijaa. Edullisimman tarjouksen teki rakennusliike Valli & Santala. Urakkasumma oli 5 milj. Rakennustyöt lähtivät hyvin ripeästi liikkeelle niin, että 2-päiväiset vihkiäiset voitiin pitää 16-17 syyskuuta 1954. Näin oli päästy oman kurkihirren alle ja kuoroveljet olivat tehtyyn ratkaisuun hyvin tyytyväisiä.

10-vuotiskauden päättyessä Porin Mies-Laululla oli kaksi kunniajäsentä nimittäin professori Heikki Klemetti ja professori Selim Palmgren. Mieskuoroliiton perusmerkkejä suoritettiin myös innolla ja ensimmäisen 10-vuotistai-paleen päätyttyä oli koossa 33 perusmerkkiä sekä 14 taito-merkkiä. Olipa kuorolla yksi mestarilaulajakin toisen tenorin kuoroveteraani Heikki Salokangas. Mestari-merkin suorittaminen vaatii 120 laulun osaamista yhdellä kertaa.

Porin Kamarimusiikkiseuran juhlakokouksesta helmikuussa 1949, jolloin prof. Selim Palmgren kutsuttiin seuran kunniajäseneksi. Kuvassa edessä prof. Selim Palmgren ja Altti Järvinen. Taustalla joukko Porin Mies-Laulun laulajia. Prof. Palmgren on myös PM-L:n kunniajäsen.

Toinen vuosikymmen 1955-1965

Porin Mies-Laulun historiassa tämä toinen vuosikymmen on sinänsä merkittävä, että silloin alkoivat vierailut ulkomaille. Tänä kautena suoritettiin kaikkiaan kolme matkaa. Vuonna 1957 Norjaan, 1959 BSB:n kanssa Porin kummikaupunkiin Sundsvalliin ja 1962 Saksan Liittotasavaltaan. Saksan Kuoroliiton 100-vuotisjuhliin Esseniin, sieltä Düsseldorfiin, Bad Kreuznachiin ja Wiesbadeniin.

Kuoron ensimmäinen ulkomaanmatka suoritettiin siis kesällä 1957 kahdella linja-autolla Pohjois-Norjaan. Matkalla sinne annettiin konsertti Oulussa. Matka jatkui sitten Tornioon ja Haaparantaan, sieltä yli Pohjois-Ruotsin Kii-runan, josta rautateitse kuuluisaa malminkuljetusrataa pitkin Narvikiin, jossa oli konsertti. Narvikista siirryttiin vuonojen ja huikaisevien tunturimaisemain halki Tromsaan, matkan pääkohteeseen. Paluumatka ajettiin Kilpisjärven, Muonion, Rovaniemen ym paikkakuntien kautta takaisin Poriin. Matkaa mainittiin ihanaksi ja suurenmoiseksi. Matkalla oli mukana myös puoliset. PM-L:n toinen ulkomaanmatka suoritettiin helluntaina 16. - 17.5.1959 Porin kummikaupunkiin Sundsvalliin yhdessä Björneborgs Sångarsbröderin kanssa. Molemmilla kuoroilla oli oma ohjelmistonsa, mutta myös yhteisesityksiä. Matka suoritettiin lentokoneella. Silloinen sihteeri H.Fr.Nikki kirjoitti matkasta mainiten, että BSB:n laulajat majoitettiin pakollisten syiden vuoksi perheisiin ja taas PM-L:n veljet samojen syiden estäminä hotelleihin. Sundsvallin konsertti pidettiin kaupungintalon juhlasalissa. Menestys oli hyvä ja ilo oli molemminpuolinen ja väkevä. Tämän matkan jälkeen kuoro keskittyi viettämään johtajamme Altti Järvisen 70-vuotisjuhlia kesäisenä juhannusviikkona 19.6.1959.

Kvartetilaulu kuuluu myös osana mieskuorotoimintaan. 5.1.1960 saatiin aikaan kolmen kaupungin kvartettikilpailut. Siitä lähtien ovat Tampere, Rauma ja Pori kilpailleet paremmuudestaan kvartettilaulun jalossa taidossa.

Kuva ensimmäiseltä ulkomaanmatkalta 1957 Norjaan, tulomatkalla Muoniossa.

Voitto tuli kotiin, kvartetissa lauloivat K.Kiviranta, R.Oinonen, L.Bergius ja O.Viitanen.

Kesällä 1962 tehtiin ensimmäinen Saksanmatka. PM-L sai kunniatehtävän edustaa Suomen Mieskuoroliittoa Saksan Kuoroliiton 100-vuotisjuhlilla Essenissä 20 - 29.7.1962. Tähän viralliseen edustusmatkaan lisättiin matka Düsseldorfiin, Bad Kreuznachiin ja Wiesbadeniin. Kun Suomen Mieskuoroliitto valitsi Porin Mies-Laulun edustuskuorokseen osoitti, että kuoromme taiteellinen taso oli sellainen, että sillä oli kantavuutta maamme rajojen ulkopuolellakin. Pääjuhlat olivat Essenissä. Juhliin kuului useita suurkonsertteja, niistä erään konsertin avaus oli kuoromme tehtävä. Osallistuimme myös suureen juhla-kuoroeseen, jossa monisatapainen laulajajoukko lippuineen antoi varsin värikkään ja mahtavan kuvan. Turistipuolella matkaan liittyivät käynnit Alfred Kruppin huvilassa Villa Hügelissä, Henkelin sektikellarissa ja Reinin risteilyllä näimme rannoilla mahtavia linnoja sekä myöskin kuuluisan Lorelein.

Vaikka Saksanmatkan jälkeen kuoro saikin pienen lepouuden niin kuitenkin toiminta jatkui sen jälkeen taas vilkkaana. Konsertoitiin Turussa, Reposaarella, Niinisalossa ja Satalinnassa. Television taholta oli katsottu aiheelli-

Porin Mies-Laulu 10 v.

seksi järjestää Nortamo-ilta. Kuten aivan oikein oli arvioitu, että meidän johtajamme Altti Järvinen oli henkilö, joka parhaiten hallitsi Nortamo-kultin. Näin lankesi meille illan laulullisen puolen hoitaminen. Merimiehiä yritettiin näytellä, Altin esittäessä kipparia. Koko pääsiäismaanantai kului ankarissa harjoituksissa Helsingin Kulosaaressa. Saimme selvän kuvan siitä, miten televisio-ohjelmia tehdään. Ei se ollutkaan kerrasta poikki, jouduimme toistamaan esityksemme lukemattomia kertoja ennenkuin se tyydytti ohjaajaa.

Syksyllä 1963 paljastettiin tohtori Toivo Vanhatalon muotokuva. Hän toimi Porin Mies-Laulun ensimmäisenä puheenjohtajana 1945-1948. Taiteilija Olavi Jalkanen maalasi kaupungin tilauksesta muotokuvan kaupungin saaralan eteisaulaan ja samalla toisen oman kuorotalomme

seinälle. Taiteilija Jalkanen joutui maalaamaan taulun valokuvien perusteella, sillä Toivo Vanhatalo siirtyi mananmaajoille jo 18.4.1948. Työ oli vaikea ilman elävää mallia, mutta Olavi Jalkanen onnistui työssään erinomaisesti.

Nykyinen johtajamme opettaja Erkki Hakkiluoto liittyi kuoroomme syksyllä 1959 ja valittiin heti kuoron varajohtajaksi. Hän otti vastaan varsinaisen taiteellisen johtajuuden 1965 tri Altti Järvisen jäädessä pois pitkän ja ansiokkaan johtajakautensa jälkeen. Hänethän nimitettiin Mieslaulajat-kuoron varajohtajaksi syyskuun 14 p:nä 1916 ja hän luopui siis johtajuudesta 1965. Hänen johtajakautensa kesti miltei 50 vuotta. Tämä lienee Suomen mieskuorojen historiassa ennätys, jota on vaikea ylittää.

Kolmas vuosikymmen

1965-1975

Kun johtaja vaihtui, niin kokouksessa 15.2.1965 valittiin pitkäaikaisen sihteerin H.Fr.Nikin tilalle opettaja Kimmo Hannula. Samassa kokouksessa valittiin myös kuorolle ensimmäinen musiikkilautakunta. Jäseniksi nimettiin molemmat johtajat itseoikeutettuina sekä Mauno Kaarto, Reino Oinonen, H.Fr.Nikki ja Väinö Rannikko.

Kuoron neljäs ulkomaanmatka suuntautui Eestiin kesällä 3.7.1966. Matkakuoron vahvuus oli 44 laulajaa. Tallinnassa suoritimme oppainemme kaupunkikierroksen, jolloin tutustuimme Rocca al Maressa sijaitsevaan ulkomuseoon sitten Tallinnan metsäkalmistoon, jossa on haudattuna mm Lydia Koidula. Tutustuimme myös Rannamoisan rantatörmään, joka luonnon nähtävyytenä oli mielenkiintoinen. Kaupunkikierroksen päätti lyhyt kierros Mustamäen uudella asuntoalueella.

Tallinnasta jatkoimme matkaamme pääkohteeseen palavankiven kaupunkiin Kohtlajärvelle. Toinen puoli kuorosta sai tutustua kemialliseen tehtaaseen, joka jalosti pala-vaakiveä edelleen moniksi petrokemiallisiksi tuotteiksi. Toinen ryhmä pääsi kaivosmiehenasuissa palavankiven kairoksiin. Konsertti pidettiin Kohtlajärven kulttuuritalossa. Marssiessamme konserttilavalle orkesteri viritti marssin "Vanhat toverit" ja naiskuoro Kaja muodosti kunniakujan. Tunnelma oli korkealla ja yleisö mitä sydämellisintä.

Erkki Hakkiluodon johdolla kuorotyö jatkui ripeästi ja aloimme heti Eestin-matkan jälkeen suunnitella Saksaan suuntautuvaa matkaa. Kesällä 1968 matka toteutettiin. Reitti kulki Bremenin kautta Hageniin, jossa konsertti 9.6., Gelsenkirchen 11.6. ja sitten oli matkamme pääkohde Velbert. Siellä olimme Arion-kuoron vieraina. Velbertissä meitä oli vastassa suuri Suomen ystävä Reinhard Ross. Siellä vietimme myös ikimuistettavan veljesillan. Kuoro pistäytyi myös Essenissä, jossa annoimme konsertin Gruga-puistossa. Kaupunki järjesti myös virallisen tilaisuuden,

jossa ylipormestari esitti tervehdyksensä Porin kaupungille. Matkaan osallistui 57 laulajaa.

Kuoron historiassa ainutlaatuinen tapahtuma oli kuniajohtajamme Altti Järvisen saama valtakunnallinen huomionosoitus hänen saadessaan professorin arvonimen 14.11.1969. Lienee näin, että Altti Järvinen on ainut, joka on saanut professorinimityksen voimakkaasta ja pitkään jatkuneesta, intensiivisestä mieskuorotoiminnasta. Altti Järvinen toimi monia vuosia Suomen Mieskuoroliiton puheenjohtajana, ja oli maassamme mieskuorojen "Grand Old Man".

PORIN MIES-LAULUN POIKAKUORO

PORIN POIKAKUORO

Talvella 22.1.1969 perustettiin kuoron yhteyteen poikakuoro, jota lähti reippaasti ja ponnekkaasti vetämään Jukka Sampolahti. Poikia oli syksyllä 1970 kaikkiaan 64, joten innostus oli poikienkin taholla suuri.

Ajatus poikakuoron perustamisesta oli kytynyt jo vuosikausia Porin Mies-Laulun johtohenkilöiden mielessä. Syksyllä 1968 asia pulpahti jälleen esille, kun II-basson edustajat apteekkariksi Olavi Aaltola, taiteilija Olavi Jalkanen ja majuri Eino Penttilä palasivat Schola Gymnastico-Trivialis-muistolaatan paljastamistilaisuudesta. Tämän historian elvyttäminä he alkoivat miettiä Porin Mies-Laulun tulevaisuutta. Päätettiin ryhtyä poikakuoroasiassa tositoimiin. Koko II-basson nimissä allekirjoitettu aloite lähetettiin PM-L:n hallitukselle. "Ei muodon- eikä muodin vuoksi, vaan vakavan tarpeen sanelemana, on kuorolaisten keskuudessa eri yhteyksissä herätetty keskustelu hyvin toimintaan organisoidun, hyvin johdetun, tasasuhtaisen ja hyvän yhteenkuuluvaisuuden hengen omaavan poikakuoron aikaansaamiseksi Poriin". Selkeiden perustelujen jälkeen on loppupäätelmä: Siemen on heitetty peltoon. Se itää ilman "tukiaisiakin", jos vaan se on saanut oikean lannoitteen ja jos orasta kastellaan heti taimiasteella." Asia eteni nopeasti. Niinpä PM-L:n hallitus saattoi lähettää puh.joht.Alpo Kulosen ja varapuh.joht. Olli Runsamon al-

lekirjoittaman tiedotteen porilaisiin kansa- ja oppikouluihin: Porin Mies-Laulun hallitus teki kokouksessaan 9.12.1968 päätöksen, jonka mukaan vuoden 1969 alussa perustetaan PM-L:n yhteyteen sen alaosastona toimiva poikakuoro. Tästä se sitten alkoi. Keskiviikkona 22.1.1969 äänikokeiden jälkeen 58 poikaa 8-13 ikävuosien väliltä harjoitteli yksinään Erkki Hakkiluodon ja johtajaksi lupautuneen Jukka Sampolahden isällisessä opastuksessa amerikkalaisen sävelmän Vanha ratsuni. Seuraavalla viikolla oli jo työn alla kaksiääninen hengellinen neekerilaulu Öin ja päivin. Ensiesiintyminen oli PM-L:n konsertin avustaminen 15.3.1969 Karhulinna. Siinä lyhykäisydessään poikakuoron synnyn historia. Opettaja Jukka Sampolahti johti sitten poikakuoroa yli 13 vuotta, hän kasvatti kuorostaan esiintymiskelpoisen ja vastuuntuntoisen laulajajoukon. Vuodesta 1974 alkaen poikakuoro on pitänyt joulukonsertin Keski-Porin kirkossa. Juhlavuutta on lisännyt poikien harras kynttiläkulkue, joka on omiaan virittämään myös kuulijakunnan joulutunnelmaan. 16.1.1972 kuoro järjesti ensimmäisen oman juhlansa, jossa juontajana oli Orvo Kontio ja vieraana mestaripelimanni Konsta Jylhä. Kuoron vierailijoina ovat olleet myös Kivikasvot, Mauno Kuusisto, Jorma Huttunen ja Hannu Peltonen. Rauman Poikakuoron kanssa on ollut tiivistä yh-

Poikakuoron perustaja ja ensimmäinen johtaja Jukka Sampolahti.

Nykyinen johtaja Vuokko Järvenpää.

teistyötä. Palkkioksi kuorolaisille on pyritty järjestämään matkoja ja retkiä. Aluksi matkat suuntautuivat yli Pohjanlahden, ensimmäinen Sundsvalliin 1971, toinen 1972 Ahvenamaalle, 1973 Tukholmaan, 1974 Porin kummikaupunkiin Porsgrunniin Norjassa ja vuodesta 1975 on tehty matkoja kotimaahan. 1979 poikakuoro vieraili Bremerhavenissa Saksassa, jossa se sai suuren suosion. Jukka Sampolahden jälkeen kuoronjohtajina ovat toimineet 1980-1981 Esko Mattila, 1981-1982 Juhana Nevalainen ja vuodesta 1982 Vuokko Järvenpää. Kunnianosoituksena mittavasta, uraauurtavasta kuorotyöstä Porin Mies-Laulu nimitti dir.musices Jukka Sampolahden poikakuoron kunniajohtajaksi vuonna 1980. Kuoron säestäjänä toimi koko 15-vuotisenkauden dir.mus. Erkki Hakkiluoto, joka on myös juhlistanut useita tilaisuuksia omien sävellystensä kantaesityksillä.

Vuokko Järvenpään johtamana kuoro on edelleen monipuolistunut. Kuoroleireillä on äänenmuodostukseen kiinnitetty runsaasti huomiota. Opetusta ovat antaneet Iris Sundberg, Jarmo Kokkonen, Klaus Knubbe ja Raija Kempainen. Vuodesta 1986 on Poikakuoron urkurina konserteissa sekä kotimaassa, että ulkomailla toiminut dipl.urkuri Anne-Marie Grundsten. Toisena johtajana on toiminut vuodesta 1990 Guido Ausmaa

PM-L:n vuosikokouksessa 21.3.1988 päätettiin muuttaa Porin Mies-Laulun Poikakuoron viralliseksi käyttönimeksi PORIN POIKAKUORO. Kuoro on konsertoinut varsin ahkerasti mm. Helsingissä, Turussa, Lappeenrannassa, Hämeenlinnassa, Jyväskylässä, Tampereella, Lahdessa, Raumalla, Vammalassa, Köyliössä, Merikarvialla, Laviassa, Kankaanpäässä, Noormarkussa, Eurajoella ja Ulvilassa. Ulkomaanmatkat ovat olleet todellisena piristysruiskeena myöskin poikakuorossa. 1985 oli vuorossa Itä-Saksan Stralsund, 1987 Kreikan Iraklion, 1988 Saksan Rottweil, Detmold, Braunschweig ja Münster. 1989 Tallinna ja Rapla, 1991 oli Norjan matka Osloon ja Porsgrunniin sekä 1992 Saksan Rastatt Europa-93 joulufestivaalit. 25-vuotistoiminnan juhlavuotena kuoro teki Espanjan matkan. Ystävyysskuoroja on syntynyt eri puolille maailmaa.

Vuonna 1988 Porin Poikakuoron toimintaa tukemaan perustettiin Porin Poikakuoron Tuki ry. Puheenjohtajana toimii Eino Taulu. Porissa on vierailut kuoroja mm. Ranskasta, Saksasta, Eestistä, Japanista, Gruusiasta, Englannista, Taiwanista, Monacosta...

Porin Poikakuoro on Sulasol-nuorten kuoroliiton jäsenkuoro ja on osallistunut mm. liiton järjestämille poika-

Maestro Erkki johtaa Itävallan maisemissa Klagenfurtissa kesällä 1974.

kuoroleireille Porissa, Hämeenlinnassa, Lahdessa ja Tampereella, toiminut kesäleirin isäntäkuorona, ollut mukana kuoropäivillä ja Suomessa jo kahdesti pidetyillä Sympaati-festivaaleilla. Porin Poikakuoro on ollut mukana myös kaikilla valtakunnallisilla poikakuoropäivillä; Turussa 1985, Tampereella 1987 ja Raumalla 1989.

2.3.1970 päättivät 16 vanhanpolven kuorolaista esittää PM-L:n hallitukselle anomuksen veteraanikuoron perustamiseksi. Perustavaan kokoukseen saapui 32 laulajaveljeä, ja kuoron nimeksi hyväksyttiin Vaarin Laulu. Kuoron ensimmäisenä ns kokkamiehenä toimi Arne J.Mäkinen yksitoista vuotta. Laulunjohtajiksi lupautuivat vuorokuukausina toimimaan Erkki Hakkiluoto ja Joel Itäkylä.

Porin Mies-Laulu ja Björneborgs Sångarbröder teki toisen kerran laulumatkan Sundsvalliin kesällä 1970. Matkaan liittyi erikoinen syy, sillä Svenska Sångarförbundet juhli silloin 60-vuotistoimintaansa 13. - 14.6.1970. Tämä oli erikoisen suuri tapaus Norrlandille sillä Ruotsissa ei valtakunnallisia laulujuhlia ole ennen pidetty Tukholman pohjoispuolella. Vaikka laulukausi oli molemmilla kuoroilla jo lopullaan riitti innokkaita laulajia kahdesta kuorosta yhteensä 45. Unohtamaton elämys oli kaikille Gärde-hallenissa järjestetty suuri laulaja banketti. Valtavan suuri halli oli katettu pöytiä täyteen. Lautasilla oli graavia lohta, kanamunaa, erilaisia vihanneksia ym ja ne loistivat sanoinkuvaamattomin värinyanssein. Näky oli todella mahtava ja niin oli laulajajoukko seuralaisineenkin kaikkiaan noin 2600.

Vuosi 1970 oli kuorollamme juhlavuosi sillä kuoro täytti 4 p:nä helmikuuta 25 vuotta. Juhlakonsertti pidettiin 7 p:nä maaliskuuta Suomalaisen Yhteislyseon juhlasalissa. Kuoro oli pukeutunut frakkeihin ja laululavalle nousi 78 miestä valmiina antamaan laulunäytteensä. Solisteina olivat Veikko Tyrväinen, Pekka Salmi ja Tuomo Wiro. Konsertin kantaesityksenä kuultiin Erkki Hakkiluodon säveltämä teos "Ennen iltapäivää" ja konsertin päätti suurteos "Vanhojen messujen tapaan" Porin Kaupunginorkesterin säestyksellä. Juhlakonsertissa lauloivat myöskin Porin Mies-Laulun Poikakuoro, joka antoi kuvan siitä miten laa-

jaa musiikkikasvatusta Porin Mies-Laulu todella kokonaisuudessaan suorittaa.

Syksyllä 1970 vierailtiin vielä Vammalassa, Harjavallassa ja Reposaaressa. Helmikuussa 13 p:nä 1971 pidettiin Vaasan kaupungintalon juhlasalissa onnistunut konsertti. Vaasan kaupungintalon juhlasalihan pidetään maamme akustiikaltaan parhaimpiin kuuluvana.

Porissa oli jo totuttu saksalaiskuorojen vierailuihin. Vierainamme oli jo käynyt Hagenin kuoro ja Velbertin Arion kuoro. 21.9.1971 otimme vastaan Düsseldorf-Benrathin kuoron. Vielä Gelsenkirchenin kuoro konsertoi Porissa 4 - 6.6.1972.

Helmikuun 15 p:nä 1971 kuoro sai suruviestin. Kuoron entinen puheenjohtaja Tauno Salokangas poistui keskuu-

Egerin kaupungin vastaanotolla 1974.

Filippiiniläistä naiskauneutta Porissa 1976.

destamme. 20 päivä helmikuuta oli miltei koko kuoro saattamassa häntä viimeiselle matkalleen. Hän kuului kuoromme perustajajäseniin.

Kesäkuun 7 p:nä 1974 PM-L lähti seitsemännelle ulkomaanmatkalleen ja se suuntautui Itävaltaan ja Unkariin, kuorovahvuus oli 50 miestä. Lentäen mentiin Wieniin ja sieltä linja-autolla Egeriin, joka on Porin kummikaupunki. Sieltä palasimme sitten takaisin Itävaltaan, jossa matkakohteina olivat Klagenfurt ja Seeboden vuoristomaisemat olivat silmiä hiveleviä porilaisille tasamaan asukkaille. "Laulu ei tunne rajoja, kehittynyttä laulua, kauniita ääniä" otsikoivat paikalliset sanomalehdet. Johtajat ja solistit saivat erityistä kiitosta.

Neljäs vuosikymmen

1975 - 1985

Vuosi 1975 oli jälleen kuoron juhlavuosi täytimme silloin 30 vuotta.

Juhlien yleisohjelma oli seuraava:

Perjantai 14.3.1975

Kunniakäynnit haudoilla

Onnittelujen vastaanotto omassa talossa

Juhlakokous

Juhlakonsertti Riihikedon lukion juhlasalissa

Juhlaillalliset Hotelli Juhana Herttuassa

Lauantai 15.3.1975

Silliaamiainen omassa talossa.

Juhlakonsertissa solisteina olivat kuoron omat laulajat Pekka Salmi ja Tuomo Wiro sekä avustajina PM-L:n poikakuoro ja Porin kaupunginorkesteri.

Erkki 50 vuotta

Kesällä 1975 saimme edustaa Porin kaupunkia kummikaupungissa Riiassa. Joulukuun 5 p:nä 1975 kuoro järjesti ensimmäisen kerran isänmaallisen illan ruotsalaisen yhteiskoulun juhlasalissa. Juhlapuhujana oli dos. Timo Tiusanen. Juhlatoimikunnan muodostivat Erkki Hakkiluoto, Martti Jokinen ja Raikko Jaatinen. Sama toimikunta järjesti sitten tämän porilaisten suosion saavuttaneen juhlan kymmenen kertaa. Tämän jälkeen vastaava juhla on pidetty Keski-Porin kirkossa nimellä ”Isänmaallinen kirkkokonsertti” 4.9.1976 PML toimi isäntänä Filippiinien Valtionyliopiston kamarikuoron vieraillessa Porissa. Häikäisevää, ainutlaatuista kuorolaulua mainitsi arvostelija.

Kesällä 28.6.1977 täytti johtajamme Erkki Hakkiluoto 50 vuotta. Syntymäpäiviä juhlittiin Erkin omassa saressa Viasvedellä.

Kesällä 1977 kuoro lähti yhdeksännen kerran ulkomaanmatkalle. Alku otettiin Naantalista ja nousimme maihin Kapellskärissä, josta linja-autolla aina Osloon asti. Osion kiertojalulla tutustuimme Holmenkolleniin ja kuuluisaan Vigeland-puistoon. Gustav Vigeland on Norjan kuuluisimpia kuvanveistäjiä. Mahtavan vaikutuksen teki 17 m korkea monoliitti, jonka ympärille oli säteittäisesti asetettu 36 veistosryhmää.

Altti ja Erkki joulujuhlissa 1979. Altti 90-vuotiaana.

Porsgrunnissa, Porin kummikaupungissa, konsertoimme. Siellä oli silloin suuret Telemarkin laulujuhlat. Matka jatkui sitten Larvikiin, josta laivalla menimme Tanskaan. Illansuussa saavuimme Sönderborgiin, jossa lauloimme Sönderborgin linnan ritarisalissa. Mieleenpainuva ja juhallinen tilaisuus oli käynti Hohenlockstedtissä, jossa lauloimme ja laskimme kukkalaitteen suomalaisten jääkärien muistomerkeille. Kaupunki sijaitsee 50 km Hampurista luoteeseen, ja siellä suomalaiset jääkärit saivat koulutuksensa 1915 - 1916. Matka jatkui vielä Bremerhaveniin.

Taiteelliselle johtajallemme Erkki Hakkiluodolle myönnettiin 1978 director musices arvonimi.

Kunniajohtajamme professori Altti Järvinen täytti 19.6.1979 kunnioitettavat supermiehuusvuotensa. 90-vuotismuistoksi PM-L luovutti hänelle ns ”merkkien merkin”, suurikokoinen puusta taidokkaasti veistetty PM-L:n merkki kiinnitettiin erikoisketjulla maestron kaulaan.

Gelsenkirchenin kuoro vieraili toistamiseen Porissa 27.5.1979, edellisestä vierailusta oli kulunut jo seitsämän vuotta.

1980 keväällä kuoro täytti 35 vuotta. Juhlakonsertti pidettiin, mutta muuten päätettiin tällaisena välivuotena

viettää juhlaa ”työn merkeissä” perhepiirissä.

Kesällä tehtiin laulumatka Puolaan Kolobrzegiin, joka on Porin kummikaupunki. Puolan matka oli PM-L:n 10. ulkomaille suuntautuva matka.

”Immun kipun” luovutustilaisuus syksyllä 1982.

Vuosi 1982 oli merkittävä Porin Mies-Laulun historiassa. Silloin saimme haltuumme ns ”Immun kipun”, joka on ikuisesti kiertävä tunnustuspalkinto. Tämä annetaan vuodeksi kuorolle, jonka Mieskuoroliitto nimeää saatuaan työvaliokunnan lausunnon. Kuorosta tulee samalla ns ”vuoden kuoro” Immun kipun ”isä” oli v.1982 edesmennyt Metsäliiton pitkäaikainen toimintajohtaja Ilmari ”Immu”

Kalkkinen. Metsäliitto-yhtymä lahjoitti v.1975 metsäneuvos Ilmari Kalkkisen kunniaksi nimetyn maljan Mieskuoroliitto ry:lle vuoden kuorolle annettavaksi tunnustuspalkinnoksi. Kuoro haki tämän tunnustuspalkinnon Jyväskylästä palkinnon edelliseltä haltijalta Mieskuoro Sirkoilta, juhlallisessa luovutustilaisuudessa.

Kvartettikiilpailuihin tuli 1981 muutos, perinteinen 3 kaupungin välinen mitteliö muuttui 4 kaupungin väliseksi, sillä Turun Laulunystävien kvartetti tuli mukaan. Kvartettikiilpailut ovat mitä parhaita laulupedagogikkaa. Kvartettilaulu on neljän laulajan hienovaraista yhteistyötä, jossa pienikin epäviireys tulee varmasti esille.

Syksyllä 1981 kuoron onnistui vaihtamaan naapurissa rakentavan rakennusliikkeen kanssa 3 omenapuuta ja palan maanpohjaa oman tonttimme peräkulmassa sijaitsevaan kivrakennukseen, josta talkoilla tehtiin viihtyisät saunatilat. Näitä tiloja olemme käyttäneet monien pienimuotoisten tilaisuuksien viettämiseen. Talo ristittiin ”Piha Pomilaksi” Havaittiin, että kuorossa oli taitavia rakennusmestareita ja muita ammattimiehiä. Putki- ja sähkötöitä lukuunottamatta kaikki työt tehtiin kuorolaisten talkootyönä.

Sanotaan, että laulu pidentää ikää. Kuoromme ikäpresidentti Heikki Salokangas eli pitkän ja vaiherikkaan elämän. Hän oli vanhin Porin Mies-Laulun jäsen kautta aikojen. Hänen erikoinen saavutuksensa oli mestarimerkin suorittaminen yli 70 vuotiaana. Vuonna 1981 voimat kuitenkin loppuivat 4 kk ennen 100-vuotispäiväänsä.

1982 kuoro sai monia suruviestejä. Kunniajohtajamme, prof. Altti Järvinen siirtyi rajan toiselle puolelle 4.3. 92 vuotiaana. Ainutlaatuinen, musiikin- ja laulutäyteinen elämä päättyi.

Kuoro päätti 1981 maalauttaa director musices Erkki Hakkiluodon muotokuvan. Työhön ryhtyi meidän oma taiteilijamme Olavi Jalkanen ja hän onnistui luomaan erään onnistuneimmista muotokuvistaan.

Kuoron silloinen puheenjohtaja mainitsi paljastuspuheessaan mm seuraavaa: ”Meillä on ilo tällaisena tosi talvisena joulukuisena lauantai-iltana paljastaa monivuotisen johtajamme Erkki Hakkiluodon muotokuva. Johtajavuosiisi on mahtunut ja sisältynyt monia herkkävireisiä hetkiä ja voitokkaita menestyksiä. On ollut onneksi koko Satakunnalle se, että sinä Erkki jäit tänne Poriin musiikkityötäsi tekemään. Olit jo toimessa Harjavallassa ja useita vuosia Helsingissä, mutta kuitenkin arvostit siinä määrin syntymäkaupunkiasi, että asetuit pysyvästi Poriin ja olet antanut taiteellisen panoksesi juuri nimenomaan Porin Mies-Laululle. Kuorotyön ja opettajantoimesi ohella sinulta on jäänyt aikaa myös sävellystyöhön. Kuoromme on saanut laulaa säveltämiäsi teoksia, jotka ovat olleet hienolla ja herkällä musiikkitaajallasi kokoonpantuja. Myös urkumusiikki on ollut sydäntäsi lähellä. Kaikki nämä kertovat sinun syvästä musikaalisuudestasi.”

Suomalainen sananlasku sanoo: Työ tekijäänsä kiittää, näkijä työnsä näkee. Toivottavasti olet saavuttanut ainakin osan niistä tavoitteista, jotka itse olet päämääräksi asettanut. Joka tapauksessa Sinun työsi on tänään nähtävänä ja voimme arvioida sitä ainoastaan superlatiivein. Työsi on ollut pyyteetöntä aineellisessa mielessä, taiteesi edessä olet ollut nöyrä ja olet kaikkien kuorolaisten ja lähelläolevien piirien jakamattomassa suosiossa.

Erkki Hakkiluodon muotokuvan paljastus tilaisuus Mies-Laulun talossa joulukuussa 1981.

40-vuotis juhlakonsertti Porin Nuorisotalossa 29.3.1985. Poikakuoron avustuksella.

Taiteilija Olavi Jalkanen piirsi toistasataa muotokuvaa kuoroveljistä. Kerrotaan, että Erkki J. Yrjänä toi PM-L:n talolle 3 piirrosta, jotka olivat Veikko Sandbergin piirtämiä ja esitti Olavi Jalkaselle toivomuksen, että työtä olisi jatkettava. Tämä tapahtui vuonna 1957. Nämä kolme piirrosta, jotka esittävät kolmea PM-L:n legendaä Altti Järvistä, 'Pappa' Heikki Salokangasta ja Lauri Lindroosia ovat siis tämän piirroskavalkadin pohjana. Taiteilija Jalkanen aloitti työnsä siis 1957 ja jatkoi sitä aina kuolemaansa asti 1982.

"Kuin painuva päivä, yön sammuva tähti, Hän ystävä ainut pois luotani lähti". Tähän Armas Järnefeltin säveltämään lauluun kuoro sai ryhtyä monesti vuoden 1982 aikana. Mananmajoille siirtyivät Olavi Aaltola, Eino Penttilä, Runo Lastu ja Olavi Jalkanen.

Vuosi 1983 oli jälleen laulumatkan vuoro yhden kerran. Nyt suuntasimme keulamme taas kerran Saksaan, vanhojen ystävien pariin. Matkakohteina olivat Lingen, Velbert ja Hagen-Haspe. Matka alkoi 3.6.1983. Velbertissä ja Hagen-Haspessa PM-L vieraili jo toista kertaa. Näiden isäntäkuorot kävivät myöskin vastavierailulla Porissa.

Toinen taiteellinen johtajamme Joel Itäkylä sai valtakunnallisen huomionosoituksen. Hänelle suotiin 21.12.1984 director musices arvonimi. Saksanmatkan jälkeen kuorotyö syksyllä alkoi valmistumalla kuoron 40-vuotisjuhlaan. Kuoron vahvuus 40-vuotiskonsertissa oli 52.

Juhlavuotemme sattui yksiin kalevalaisen juhluvuoden kanssa, joten motoksi sopivat kalevalaiset säkeet:

*"Ei ole laulut lasten laulut,
lasten laulut, naisten naurut.
Ne on partasuun urhon,
joit ei laula kaikki lapset,
eikä pojat puoletkana,
kolmannetkana kosijat.
Tällä inballa iällä
katoavalla kannikalla."*

40-vuotiskonsertin solisteina olivat Esko Mattila ja Pekka Salmi. Porin Kaupunginorkesteri säesti Jean Sibeliuksen teoksen "Vapautettu kuningatar".

Kolme Porin Mies-Laulun perustajajäsentä dir. mus. Joel Itäkylä, Viktor Kaikukallio ja Erkki J. Yrjänä.

Kuva on Olavi Jalkasen piirustuksista, joissa ylärivissä vasemmalla on Tauno Limnell ja oikealla Yrjö Jyrämä ja alarivissä vasemmalla Runo Lastu ja oikealla Olavi Aaltola. Kuvan on ottanut lehtikuvaaja Erkki Valli-Jaakola.

11.8.1989 paljastettiin kuorotalossamme
dir.mus. Joel Itäkylän muotokuva, jonka
maalasi taiteilija Aarne Elomaa.

Vasemmalta taiteilija Aarne Elomaa, rva Elomaa, Hilikka Itäkylä ja Joel Itäkylä.

Viides vuosikymmen

1985 - 1995

Heti syyskauden 1983 alkaessa lähdimme suunnittelemaan kuoromme suurinta ja monipuolisinta ulkomaanmatkaa Yhdysvaltoihin ja Kanadaan. Monimuotoiset matkavalmistelut aktivoivat koko kuoron ennennäkemättömään toimeliaisuuteen. Matkan ajankohdaksi valittiin 12 - 29.6.1986. Matkakuoron vahvuus oli vain 33, mutta kuitenkin äänet olivat verrattain tasaisesti jakautuneet, joten laulun taso oli taattu.

Kohokohtana matkallamme oli illanvietto Aulis ja Aili Saarion kodissa Los Angelesissa. Talo sijaitsi korkealla kukkulalla rauhallisella ja vartioidulla "Bella Canyon" -nimisellä alueella. Pihalta avautui komea näköala. Tarjoilu oli ylenpalttista. San Franciscon kuuluisa Golden Gate teki valtavan vaikutuksen. Portlandin, Seatlen kautta saavuimme Kanadaan. Vancouverissa vietimme juhannuksen. Las

Amerikan matkakuoro San Franciscossa taustalla kuuluisa Golden Gate 1986.

Vegasissa tutustuimme vaikkakin pintapuolisesti uhkapeurien pelipaikkoihin. 25.6. oli ikimuistettava matka Las Vegasista pienkoneella Grand Canyonin jylhiin maisemiin. Patikkaretkellä valtasi kulkijan luonnon sanomaton suuruus sai kuunnella hiljaisuutta kanjonin rinteillä kiemurtelevilla aasinpoluilla. Paluu tapahtui sitten New Yorkin kautta. Kiertoajelu selostuksineen antoi kuvan todellisesta metropolista.

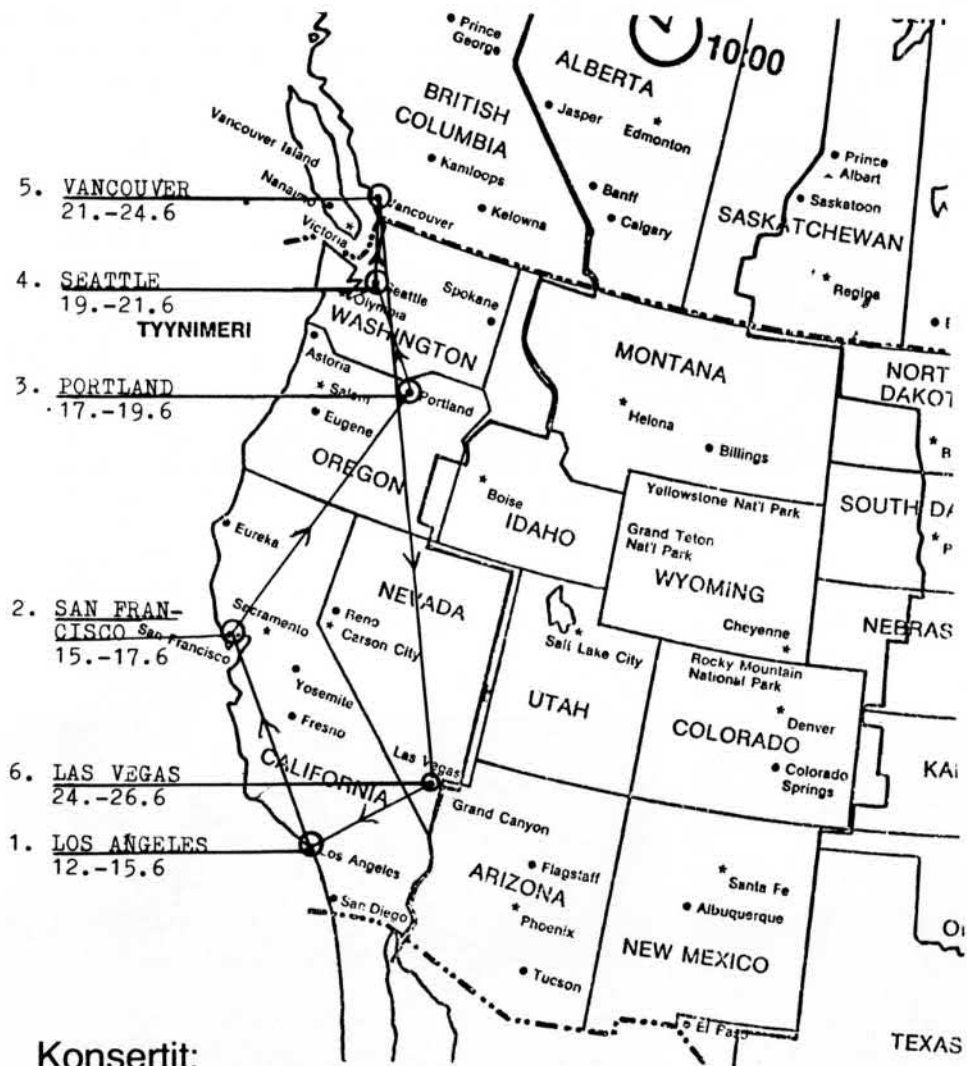
Porin Mies-Laulun 13. ulkomaanmatka oli sinänsä erikoinen, että se suoritettiin avec. Startti tapahtui 2.6.1989. Tämän Sveitsinmatkan kohokohtaksi muodostui juhlatilaisuus ja seppeleenlasku marsalkka Mannerheimin muistomerkillä Montreauxissa. Mannerheimin muistomerkki on obeliskinmuotoinen ja sen takasivulla on runoilija Aaro Hellaakosken teksti "Tuossa on luonne, laivan keulassa kyllä kun se syvien yllä, tietänsä kyntää" 5.6. oli suurlähetystön perinteinen vastaanotto, johon oli kutsuttu 400 sotilasiamiestä puolisoineen.

Mahtavia olivat Sveitsin näkymät alas Vierwaldstätterjärvelle ja ylös lumihuippuisille alpeille.

Washington-puiston ruusutarhassa Portlandissa vas. Erkki Hakkiluoto, Raikko Jaatinen, Santeri Lampivuo, Sirkka Wilson, Into Salonen.

PORIN MIES-LAULUN AMERIKAN MATKAN AIKATAULU JA MATKAKOHTTEET:

Konsertit:

Los Angeles	lauantaina	14. 06.
San Francisco	maanantaina	16. 06.
Portland	keskiviikkona	18. 06.
Seattle	perjantaina	20. 06.
Vancouver	lauantaina	21. 06.
(Scandinavia Midsummer Festivals)		

Latvian pääkaupunki Riika on yksi Porin lukuisista ystävyyskaupungeista. Kuoro teki kuoromatkan Riikaan viimeksi 1975. Kuorollemme tarjoutui jälleen tilaisuus matkata heinäkuussa Riikaan Porin kaupungin virallisena edustajana. Otimme tarjouksen kiitollisina vastaan.

Matkan aikana olimme majoittuneet LATVIJA-nimiseen laivaan, jossa oli varsin siistejä kahden hengen hyttejä.

Lauloimme konsertin Arkadija-puistossa kiitolliselle yleisölle. Vielä esiinnyimme Tuomiokirkon aukiolla ja konsertti oli myös Ogressa. Keskussairaalan juhlasalissa oli hyvin lämminhenkinen tilaisuus isäntinä toimivat keskussairaalan omat kuorolaiset. Latvian XX lauluhuhlien päätapahtuma oli Mezaparkissa. Laululava oli 30000 laulajaa varten ja yleisöä katsomossa liki 100000.

Mahtava kavalkadi oli juhla-kulkue, joka värikkäänä noin kahden tunnin ajan soljui silmiemme editse. Kulkueesta huokui voimakkaasti vapauden ja tulevan itsenäisyyden ilmapiiri.

28.1.1991 pidetyssä kokouksessa esiteltiin kuorolle rakennushanke, jolla kuorolle lähivuosina toteutetaan uusi kuorotalo Vapaudenkadun varrelta erikseen erotettavalle tontille.

Merkittävä huomionosoitus tuli kuoromme osaksi kevättalvella 1991, kun Sulasolin Satakunnan piirin kevätkokouksen yhteydessä Porin Mies-Laulu palkittiin Toimintajärkäle-kiertopalkinnolla. Toimintajärkäle on nimen-

omaan aktiivisuuskiertopalkinto, joka palkitsee määrättyin pisteytyksin mitattuna aktiivisuutta. Kuoron puolesta palkinnon vastaanotti Raikko Jaatinen ja sen luovutti Sulasolin Satakunnan piirin puheenjohtaja dir.mus Päiviö Kangas.

Porin Mies-Laulun edustaja Raikko Jaatinen vastaanottaa toimintajärkälettä Sulasolin Satakunnan piirin puheenjohtajalta Päiviö Kankaalta ja sihteeri Pirkko Märdiltä.

PML:n seniorikuoro VAARINLAULU 25 vuotta.

Vaarinlaulu 5 vuotta.

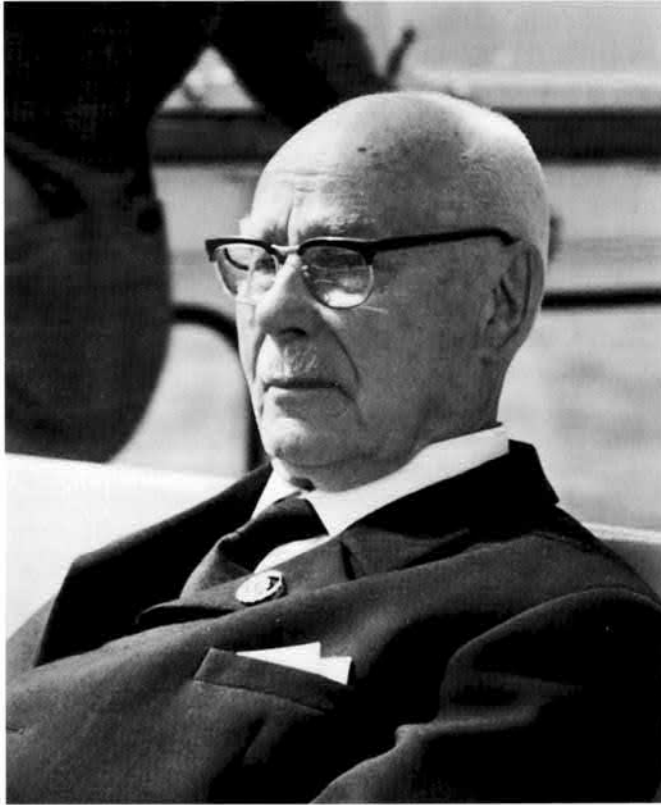
Kolmisenkymmentä vuotta sitten näyttivät Tapiolan lapset taidokkaalla laulullaan, mihin saavutuksiin valikoitu valio-kuoro pystyy kunhan on takanaan harjoitus ja koulumainen ohjaus. Tähän ihmelauluun ihastunut arvostelija saattoikin nyt Porin Mies-Laulunkin esiintymistä omahyväisesti teiltatessaan löytää syytä myös siinä, että iän mukana laulajan ääni menettää puhtauttaan. Tämä tietty huomio tuotuna taitamattomasti esille juhlakonsertin jälkeen muodostui ikääntyneelle kuoroveljelle loukkaukseksi. Luonnonlaki sellaisenaan kun on kaiken kohtalo, mutta kuorossa toki voi karikoita välttää taidolla ja kokemuksella. Viimekädessä kun harrastava laulajakin on mahdollisuus-

tersa itse mielessään harkinnut ollen kukin kohdallaan itseensä nähden ankarin arvostelija.

Asiaa oli ajatellut kuoromiehenä harmaantunut Aarne J.Mäkinen, joka alkuvuodessa 1970 sattui matkoillaan aterioimaan Laulu-Miesten ravintolassa Helsingissä. Paikalle tuli sikäläisiä ennalta tuttuja veteraanilaulajia, jotka oitis veivät Mäkisen oman seniorikuoronsa "Urisevien Ukkojen" kokoustilaisuuteen kylvään näin porilaisen mieleen ajatuksen vastaavan vanhentuvien laulajien kerhon perustamisesta PML:n

yhteyteen. Näin sitten tapahtuikin ja Porin Mies-Laulun Vaarinlaulu tuli perustetuksi huhtikuun 24 päivänä 1970. Puheenjohtajaksi tuli Aarne J.Mäkinen, sihteeriksi Väinö Kumpulainen ja kuoron johtajiksi lupautuivat Erkki Hakkiluoto sekä Joel Itäkylä. Jäseniä ilmoittautui heti hyvän joukon kolmisenkymmentä, joista kuitenkin pääosa lupautui edelleen laulamaan myös aktiivikuorossa.

Myöhemmissä kokouksissa päätettiin Vaarinlaulun minisäännöistä. Kuoroon pääsee 60-vuotta täyttänyt ja kuorossa kymmenisen vuotta laulanut, jonka vaarit kokouksessaan jäseneksi hyväksyvät. Edelleen sovittiin, että vaarit

"Pappa" Salokangas jyrkävä veteraanilaulaja.

laulavat omaksi ilokseen kerran kuukaudessa pidettävissä klubi-illoissaan, joissa muutakin ohjelmaa järjestetään omasta takaa. Tärkeyden välttämiseksi päätettiin myös vankansseissa noudattaa kerhomaista tapaa käyttäen nimityksissä merellistä perustetta. Näin puheenjohtajasta tuli "kokkamies" ja muut johtokunnan "keulavahdin" jäsenet ovat toimensa mukaisesti "varakokka", "kriivari", "pursimies" ja "luotsi".

Vaarinlaulun jäsenistö on kirjavahvuudeltaan ollut 40-50 laulajaa. Viitisen vuotta sitten kuitenkin todettiin, että vahvaan mieskuoro, kuten Porin Mies-Laulu, ei

ikäntyvään vaarijoukkoon pysty antamaan tarpeellista vahvennusta, vaan väki vähenee sairauden ja tuonen iskuisista. Tarvittava veridoping saatiin Satakunnan Sotaveteraanikuoron kautta Ulvilasta ja Merikarvialta, joten jälleen pystyttiin miehissä laulamaan, mikä on ilahduttanut niin vaarista kuin ravintolaakin.

Klubi-illat pidetään Porin Klubin juhlasalissa kunkin kuukauden 4. tiistaina. Ostamalla yhden osakkeen vaarit hankkivat samalla oikeutuksen iltaansa, sillä suhteellisesti ottaen kokousaika vietetään omassa tilassa. Itse ilta sitten kuuluu laulujen tahdissa aluksi kokoustyylisiin, mutta sitten yhteisen aterian jälkeen juttujen, esitysten ja nimenomaan laulujen merkeissä. Klubi-illan ennätykseksi onkin merkitty 45 varsinaista mieskuorolaulua ja siihen sitten päälle tarjoilun mukaiset asialaulut. Näistä muista lauluista onkin vaareilla kolmisenkymmentä viisua käsittävä codex, joten se puoli totunnaisesta mieskuoroelämästä tulee näin huolehditaksi ja osaavasti vaalituksi. Moniaiset muistelot iltojen mittaan ovat usein hyvinkin korkeatasoisia, sillä vaarien tieto on valtaisa ja tarvittava musiikillinen lisä tai näyte irtoaa vaariporukassa helposti. Mielen mukaan on myös retkeilty, suoritettu tutustumis- ja saunamatkoja sekä kahdesti käyty laulumatkalla Ruotsin puolella. Varsinaisista kuorovierailuista on sovittu vuosittain Turun "Weteraanijeljen" ja Tampereen "Konkeloitten" kanssa. Nämä vierailut suoritetaan vuoroittain matkustaen tai vastaanottaen. Muut seniorikuorot on sitten kuitattu kirjeenvaihdolla kuulumisia vaihtaen.

Kuluneella 25 vuoden ajalla on Arne J. Mäkinen toiminut kokkana 12 vuotta, hänen jälkeensä Matti Kause 10 vuotta ja nyt Raikko Jaatinen kolmatta vuottaan. Varakokkana on toiminut kaiken aikaa Viktor Kaikukallio, pursimiehenä hoitelee Jukka Sampolahti raha-asiat ja luotsina toimii Reino Oinonen. Väinö Kumpulaisen jätettyä 13 vuotisen kriivarina olon on hänen jälkeensä Jukka Teponoja hoitanut memoriaaliset tehtävät. Vaarien lukumäärä on nyt 47, joista toistakymmentä iästään huolimatta laulaa Mieslaulun riveissä ja miltei kaikki Satakunnan Sotaveteraanikuorossa. Niinpä tulee mieleen kysymys Vaarinlaulun tarpeellisuudesta nykyoloissa. Tähän kympin kysymykseen

antaa velvoittavan myönteisen vastauksen järjestäytynyt tiivis vaaritoiminta ja tieto, että meillä on hyvä olla yhdessä reilussa isänmaallisessa laulajajoukossa. Eli runebergiläisittäin: "viettä yhdessä aljettiin eloa hauskaa ratki, murehet, riemut jaettiin ja yksin vaakunatki".

Jukka Teponoja

Vaarinlaulu Reposaaaren ravintolan edustalla avec. "Siikaretkellä" 13.9.1981

Vaarinlaulu 25 vuotta. Kuvassa toinen vasemmalta Vaarinlaulun ikäpresidentti Erkki J. Yrjänä, joka täyttää 15.5.1995 97 vuotta.

MUU TOIMINTA

Mieskuorolaisen elämä ei ole pelkästään nuottien pänttämisestä- ahkeraa työtä. On myöskin pidettävä yllä hyvää laulajaveljeyttä. Viihdettä on harrastettu monella sektorilla. Vakiona toistuvia tilaisuuksia ovat joulujuhlat. Ohjelmasta vastaa aina vuorollaan stemma kiertäen järjestyksessä I-tenori, II-tenori, I-basso ja II-basso. Näissä tulee usein esille uusia kykyjä ja extempore-esityksiä. Stemman naiset ovat aina loihittineet pöytään parastaan ja maittavuus on ollut erinomainen – etten sanoisi suorastaan gourmet. Perinteinen tilaisuus on ollut myös Vappu ja sen ohjelman suunnittelee vuosittain valittu juhlatoimikunta. Stemmat ovat lisäksi järjestäneet yhden tai kaksi saunailtaa omassa lokoisessa ”Piha Pomilassamme”. Viihteen puolella liikutaan myös silloin, kun käymme tervehtimässä tasavuotia täyttä-

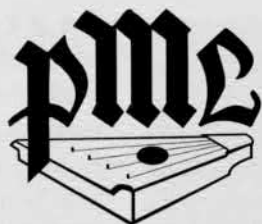
viä kuoroveljiä sekä kannattavia jäseniä. Takavuosina PM-L aloitti aina laulukautensa syksyllä siikaretkellä Reposaa-
relle ja monia vuosia myöskin Viasvedelle Erkki Hakki-
luodon saareen. Myöskin lukuisat konserttien jälkeiset
”karonkat” ovat antaneet monia viihtyisiä hetkiä laulajille
ja vahvistaneet osaltaan yhteishenkeä. Mieskuoro on siis
tavallaan monipuolinen miesten kasvattaja. On sanottava:
ihminen ei elä ainoastaan leivästä – laulajan psyyke tarvit-
see myös ulospääsykanavia. Kuoroveljeys kaikkine erikois-
piirteineen, huumoreineen on mitä parhaita lääkettä ja
stressinpoistajaa. Kaikki tämä kuuluu kokonaiskuvaan,
kun puhutaan mieskuoroelämästä; se on meille elämän-
muoto, -tapa elää ja viihtyä.

Haitaripartio vuodelta 1954. Mieskuoropäivien karonkassa Porissa.

Siianpaistoa Lauri Lindroosin huvilalla Kuuminaisissa 23.9.1956
vasemmalta Insar Uoti, Heikki Jyrämä ja Altti Järvinen.

PORIN MIES-LAULU

50-VUOTISJUHLAKONSERTTI

Pripoli-salissa lauantaina maaliskuun 25. päivänä 1995 kello 16.

Johtaa: Erkki Hakkiluoto

Solistit: Sauli Tiilikainen, Esko Mattila ja Pekka Salmi

Pianosäestykset: Juhani Romppanen ja Erkki Hakkiluoto

Pori Sinfonietta avustaa, johtaa Juhani Lamminmäki

<i>Selim Palmgren</i>	<i>LAULAKAAMME (kuoron kunnialaulu)</i>	<i>Kauko Heikkilä</i>
<i>Selim Palmgren</i>	<i>MEHILÄINEN</i>	<i>Kalevala</i>
<i>Selim Palmgren</i>	<i>VENEHESSÄ</i>	<i>Kansanlaulu</i>
<i>Selim Palmgren</i>	<i>HÄMÄRÄ</i>	<i>N. Runeberg</i>
<i>Selim Palmgren</i>	<i>MERENKULKIJAN KAIPAUS</i>	<i>suom. Heikki Klemetti</i>
<i>R. Paula</i>	<i>KAUPUNGILLENI</i>	<i>Pianosäestys: Juhani Romppanen</i>
		<i>latvian kielestä suom. muk.</i>
		<i>Erkki Hakkiluoto</i>
<i>Nico Lerch</i>	<i>DEUS PROTECTOR NOSTER</i>	<i>Porin kaup. vaakunateksti</i>
		<i>Johtaa Joel Itäkylä, pianosäestys: Erkki Hakkiluoto</i>

E. Borenius *USKOTON JA PETOLLINEN JULIA* *Hj. Nortamo*
Soolo: Esko Mattila

Emil Kauppi *LONTOON JENNY* *Hj. Nortamo*
Soolo : Esko Mattila

F.A. Reissiger *OLAV TRYGVASON* *suom. Heikki Klemetti*

Selim Palmgren *SERENAADI* *Larin Kyösti*

Herman Palm *UNDER RÖNN OCH SYREN*
Soolokvartetti: Markku Koski, Erkki Hietala, Jukka Koskenkorva ja Taisto Ristimäki

Toivo Kuula, sov. *ETELÄPOHJALAINEN PIIRILAULU*

Toivo Kuula *HARVOIN MÄ RYYPYN SAAN*

Rito Mantilla *HIILIKAUPPIAS* *Kolumbialainen kansanlaulu, suom Hilikka Norkamo*
Soolo: Sauli Tiilikainen

Heikki Klemetti, sov. *VANHA SOTILASLAULU (Porin rykmentti Pomarkussa)*

Heikki Klemetti, sov. *AMORIS OPULENTIAM* *Vanha suomal. koululaulu*

Yrjö Kilpinen *LAULULLE* *V.E. Törmänen*
Soolo: Pekka Salmi

Jean Sibelius *TULEN SYNTY* *kuvaelma Kalevalasta*
Sauli Tiilikainen, baritoni, mieskuoro ja Pori Sinfonietta
Johtaa: Juhani Lamminmäki

II tenorit "vauhdissa" helmikuussa 1958 edessä Olavi Hiltunen.

II BASSON RIEMUSAUNAILLAN OHJELMA

1. Kutsuvieraskättely (Airuet)
2. Coctail-Ollintärsky
tervetuliaissanat
3. Fanfaari-makkaranattaat (osanottajat)
3. Pöytään paneutuminen
4. Puhe

MENU

Kurkkua ja nahtiaista snaps ó la BII
(Laulua)
Kinkkua - jambon biere
(Laulua)
Juustotarjotin - fromage vin rouge
(Laulua)

4. Saunaan meno pyyhin ja biere
5. Saunasta tulo biere
6. Jälkeisyönti jambon biere
6. Kahvi juomat ó la LIBERO
7. Jälkeisyönti

Taiteilija Olavi Jalkasen laatima ohjelma II basson saunailtaan 30.10.1967.

Matti Jokinen ja Tuomo Wiro esittämässä keväällä 1971 Vaasan konsertin jälkeisessä karonkassa gluntin "Rauma ganal".

Waldteufelin luistelijat" PM-L:n pikkujoulussa 1976 etualalla Pauli Siljamäki ja Taisto Ristimäki.

I Tenorin tiernapojat vauhdissa oikealla Pentti Puranen ja takana Tuomo Wiro ja Lasse Silvennoinen 1977.

Aarne J.Mäkinen 90 v 16.11.1991. Onnittelukäynti.

Tampere huhtikuussa 1992. Monivuotinen kvartettimme, joka on edustanut Porin Mies-Laulua lukuisissa kilpailuissa. Vas. Erkki Hietala, Markku Koski, Taisto Ristimäki ja Jukka Koskenkorva.

Monissa kirkkokonserteissa avustanut solistipari Matti Jokinen ja Pekka Salmi säestäjänsä Juhani Romppasen kanssa. Kuva vuodelta 1993.

Juhlakonserttien kertomaa

Kuten aktiivisesti toimivilla musiikkiyhtyeillä yleensä on eri kuoromuodoillakin tapana huomioida toimintansa 5- ja 10 -vuotisjaksoja tavallista merkittävämmiin järjestämillä tällöin ns. vuotis- tai juhlakonsertteja. Ajatus on toteutunut Porin Mies-Laulunkin kohdalla kaikkien, lähes viidenkymmenen toimintavuoden aikana.

Näissä vuotis- ja juhlakonserteissa on pyritty ensinnäkin luomaan läpileikkaus osin kuoron koko aikaisemmalta toiminta-ajalta tai ainakin viiden edellisen vuoden toiminnasta ja ohjelmistosta välttämättä kuitenkin liiallista samantoistoisuutta lauluohjelmiston valinnassa. Toinen merkittävä ajatus on samassa konsertissa samalta säveltäjältä useamman teoksen laulukokonaisuudet, jopa kolmanneksen koko ohjelmasta käsittäen. Ja kolmanneksi on haluttu, ikäänkuin itsestään selvyytensä, harjoittaa jokin laajahko, orkesterisäestysellinen kuoroteos, jonka esityksen yhteydessä on soolon useasti laulanut tunnettu vieraileva solisti.

Näitten runoelmien ja kantaattien esittämiseen on antanut perusedellytyksen kaupunginorkesterimme mukanaolo säestystehtävissä korvauksetta.

Tarkastaeltaessa PM-L:n vuotis- ja juhlakonsertteja edellämainittujen kolmen havainnon pohjalta voidaan selvästi todeta, että niissä on aina haluttu noudattaa kuoron sääntöjen muuatta keskeistä pykälää: Kotimaisten säveltäjien tuotannon suosiminen ja tunnetuksi tekeminen konserteissa. Tähän liittyen on syytä tuoda esille säveltäjänimet Selim Palmgren, Jean Sibelius, Leevi Madetoja, Toivo Kuula, Aksel Törnudd, Väinö Haapalainen ja Ahti Sonninen, joitakin merkittäviä mainitaksemme. Tässä nimettyjen säveltäjien teosten hyvään esityskuntoon harjoittaminen ja esittäminen on jo sinänsä taannut, ja takaa yhä tulevaisuudessa – niin uskomme – PM-L:n laulullisen tason aina olleen ja yhä olevan varsin tyydyttävän ja ajan mittaan alati kohoavan.

Mainittu säveltäjaluettelo on luonut edellytyksen kuoron juhlakonserttien edelläkierrottuun, vain yhden säveltäjän lauluja käsittävien konserttiosastojen laatimiseen. Niinpä PM-L:n 5 -vuotiskonsertin ohjelmasta löydämme sarjan Ahti Sonnisen lauluja (6 sävellystä), 10 -vuotisjuhlakonsertista osaston Selim Palmgrenia (6 sävellystä), 30 -vuotisjuhlakonsertti sisälsi myös merkittävästi Palmgrenia (4 sävellystä), 40 -vuotisjuhlakonsertissa Palmgrenia, Haapalaista ja Kuulaa, jokaiselta näistä kolme sävellystä.

Sitten asiaa aiemmin mainituista laajahkoista orkesteri- tai pianosäestyksellisistä teoksista ja niihin liittyvistä solistisuorituksista. Aiemmin, kaupunginorkesterin toimies- sa vielä ns. amatööriorkesterina oli sitä mahdollisuus saada kuoron säestyskäyttöön hieman useammin kuin nykyisin. Niinpä PM-L:n 5 -vuotisjuhlakonsertissa kuultiin Sibeliuksen Suomen kansallisteatterin vihkäisiin säveltämä kuvaelma Kalevalasta Tulen synty, johon tuolloin soolon lauloi baritoni Sulo Saarits, 10 -vuotisjuhlakonsertin solistina vieraili kuorojen niihin aikoihin paljon tässä tehtävässä käyttämä baritoni Helge Virkkunen laulaen sooloa Kalervo Tuukkasen neliosaiseen kantaattiin Isänmaallinen sarja. Tuolloin avusti Käppärän poikakuoro ja tietenkin kaupunginorkesteri. 15 -vuotiskonsertin päätteeksi oli taasen Tulen synty, solistina Sulo Saarits, mutta myös Leo Härkösen kantaatti Tiesi Tunne, jossa avustivat puhallinyhtye ja piano, Taisto Alhonen Raumalta lauloi soolon. Säveltäjä Leo Härkönen on mainitun kantaatin omistanut Porin Mies-Laululle. Hän kuten prof. Heikki Klemetti ja prof. Taneli Kuusisto ovat kuoron säveltäjäjäseniä.

20 -vuotisjuhlakonsertissa PM-L esitti jälleen Tuukkasen Isänmaallisen sarjan Käppärän poikakuoron avustamana, solistina tällöin kuoron "oma poika" Tuomo Wiro. Toisena solistina lauloi Esa Uusitalo Vaasasta soolon Oskar Merikannon upeaan, julistavaan teokseen Laatokka. Erkki Hakkiluoto säesti pianolla. Tämän juhlakonsertin yhteydessä tapahtui PM-L:n taiteellisen johtajan vaihdos.

25 -vuotiskonserttikin otsikoitiin juhlakonsertiksi. Mukana oli nyt ensi kertaa Porin Mies-Laulun poikakuoro. Päätöskantaattina "porilaista" Selim Palmgrenin sävel-

lys Vanhojen messujen aikaan, solistina Tuomo Wiro. Tässä Larin Kyöstin teksti kertoo entisajan teinien laulelusta, Turun markkinoista silloin ja miten kuningas katseli kansaansa Turun linnan tornista. Mainittakoon, että kahteen muuhun kuoroteokseen lauloi soolon tässä konsertissa oopperalaulaja Veikko Tyrväinen. 30 -vuotisjuhlakonsertissa oli ensi kerran ohjelmassa ei suomalainen, orkesterisäestyksellinen teos, Willem Kappin runoelma Pohjanrannikolla, Tuomo Wiron hoitaessa soolo-osuuden, 35 -vuotis-konsertissaan PM-L lauloi Juhani Pohjanmiehen Aleksis Kiven tekstiin säveltämän kantaatin Kerranpa kesällä. Teksti pohjautuu Kiven Seitsämän veljeksen herkimpiin kohtiin ja siinä on mukana myös runo Tuonen lehto, öinen lehto. Säestys hoitui pianolla. Solisteina ryhmä oman poikakuoron poikia. Konsertin loppunumerona tunnelmaa kohottamassa vielä Merikannon Laatokka Tuomo Wiron avustamana. 40 -vuotisjuhlakonsertin päätteeksi kuoro esitti Sibeliuksen balladin Vapautettu kuningas, mieskuorolle ja orkesterille. Paavo Cajanderin runoon sävelletyssä teoksessa näkivät varmaan sekä säveltäjä että runoilija ennen muuta tulevaisuudennäyn itsenäisestä Suomesta. 45 -vuotiskonsertissa "kerrattiin" Kapp'in Pohjanrannikolla pianosäestyksin.

Näin vihdoin pääsemme Porin Mies-Laulun pian toteutettavan 50 -vuotisjuhlakonsertin pariin. Sen yhteydessä haluaa kuoro jälleen kerran kunnioittaa säveltäjäme- starimme Jean Sibeliuksen elämäntyötä laulamalla hänen vaikuttavan, kalevalaiseen tyyliin säveltämänsä kantaatin Tulen synty. Tämän, koko kantaattia merkittävästi hallitsevan soolo-osuuden tulee laulamaan Suomen tämän hetken valovoimaisimpiin laulutähtiin luettava, meille porilaisillekin entuudestaan tuttu oopperalaulaja Sauli Tiilikainen. Teoksen johtaa Pori Sinfoniettan kapellimestari Juhani Lamminmäki.

On muistettava, että varsinkin viime vuosina – ja toki jossain määrin kuoron koko toiminta-aikana konserttiohjelmat ovat sisältäneet ulkomaistenkin säveltäjien teoksia, hyviä, tunnettuja klassikojen, mutta myöskin kuoron omien ulkomaanmatkojen ja tänne suuntautuneitten ulkomaisten kuorovierailujen yhteydessä tutuksi tulleita, kiin-

nostusta herättäneitä kuorolauluja, voinee sanoa "sävelellisiä löytöjä".

Vielä sananen PM-L:n juhlakonserttien solisteista. Useaan otteeseen on edellä mainittu kuoron omien rivien "käyttövoima" Tuomo Wiro. Aivan yhtä uskollisesti on vuosikymmenien ajan miltei vakiosolistina avustanut Pekka Salmi. Heidän kumpaisenkin solistiapuun on ilo tulevassakin juhlakonsertissa turvautua. Esko Mattila, joka

juhlakonsertissa laulaa soolon kahteen Hj. Nortamon lauluun, on niinikään kuoron "tuttu", jopa Amerikanmatkan toisena solistina.

Emmekä toki porilaisina ole unohtaneet, emmekä unohda yhtä, emme "ennen emmekä jälkeen". Se on Chr.Kress'in säveltämä Porilaisten marssi.

Erkki Hakkiluoto

Isänmaalliset illat ja -kirkkokonsertit

20-vuotias perinne

Rakkaus isänmaahan on näkynyt kauniilla tavalla Porin Mies-Laulun ja sitä edeltäneen henkisen virittäjäme Porin Suojeluskunnan Mieskuoron historiassa kuorojen perustamisista asti. Ohjelmiston pohjavire on edelleenkin synnyinmaamme kauneutta, vapauden kaipuuta ja itsenäisyyden riemua kuvaavaa. Suomessa Sibeliuksen Finlandia "Oi, Suomi, katso sinun päiväs koittaa..." ja veljesmaassamme Virossa "Mu isamaa on minu arm..." ovat antaneet tuloksellista voimaa kansoillemme.

Vuonna 1975 elimme aikoja jolloin Suomen ja itäisen naapurimme välisiä tosiasioita ei oltu vielä kaikilta osin tunnustettu. Ei ollut kovin suosittua, varsinkaan yleisissä tiedotusvälineissä, puhua positiivisessa sävyssä esim. sotaveteraaneista, sotainvalideista tai lotista. Oli muodostunut patoutuma.

Tämän tajuten ja tamperelaisten kuoroveljien antaman esimerkin innoittamana ehdotin, että kuoromme ottaisi traditiokseen Isänmaallisen Juhlan järjestämisen itsenäisyyspäivän aattona 5.päivänä joulukuuta. Ajatus oli kytenyt jo muutaman muunkin mielessä ja se sai voimakasta kannatusta. Kuoromme II-basso taiteilija Olavi Jalkanen halusi kuitenkin vaihtaa nimessä esiintyvän juhlasanan saanaan ilta, jotta yleisökynnys olisi mahdollisimman matala. Ja niin me teimmekin. Isänmaallisten Iltojen järjestäminen

annettiin kokonaisuudessaan kolmen kuoroveljen vastuulle. Tehtävät muotoutuivat aivan kuin luonnostaan seuraaviksi: Erkki Hakkiluoto valitsi ja harjoitti kuoron esittämät laulut, laati käsiohjelmat ja huolehti lehti-ilmoituksista sekä etsi yhdessä Raikko Jaatisen kanssa juhlapuhujan Raikon hoitaessa useimmiten itse tervehdyssanojen esittämisen. Tällöin allekirjoittaneen huoleksi jäi juhlan muun ohjelman keksiminen ja järjestäminen. Oli tavoitettava esiintyjäkandidaatit puhelimen päähän, sovittava palkkiot, järjestettävä majoitukset, tuotava kotoiset äänenvahvistimet, mikrofonit, kaiuttimet, kukat jne. Juhlatraditio pääsi loistavasti alkuun ja yleisö täytti salit. Vuosina 1975 - 1984 juhla vietettiin Ruotsalaisella Yhteiskoululla nimellä Isänmaallinen Ilta ja vuodesta 1985 Keski-Porin kirkossa nimellä Porin Mies-Laulun järjestämä Isänmaallinen Kirkkokonsertti.

Ensimmäisen 10 -vuotiskauden ohjelmastrategiamme mukaan kuoro oli juhlan järjestäjä ja isäntä, mutta ei pyrkinyt valtaamaan pääroolia esiintyjänä. Näin Isänmaallisista Illoista saatiin monipuolisesti kiinnostavia. Tämä edellytti nimekkäitä juhlapuhujia ja juhlakansaa miellyttäviä esiintyjiä. Omalta kohdaltani muistan kuinka jo kevättalvesta alkaen etsin ajatuksissani uusia ideoita ja tarkkailin herkeämättä ympäristöäni löytääkseni taas uudet esiintyjät lähestyvään juhlaan. Juhlapuhujina ovat esiintyneet, muu-

tamia mainitakseni, dosentti Timo Tiusanen, professori Ahti Soinninen, rovasti Jouni Apajalahti, professori Unto Salo ja kenraaliluutnantti Otto Ylirisku. Ensimmäisen Isänmaallisen Illan juhlapuhuja dosentti Timo Tiusanen esitti ajatuksinaan mm. seuraavaa. "Isänmaa, isänmaallisuus ja isänmaanrakkaus eivät vuoden 1975 Suomessa ole erityisen suosittuja sanoja. On kuin käsite isänmaa olisi laajalti korvattu sanoilla "yhteiskunta" tai "valtio". Ja on kuin näiden sanojen innokkaimmista käyttäjistä olisi monesti rakkaus sangen kaukana. Rakkauteen liittyy kohteen kunnioittamista, toisen hyväksymistä ja arvossapitämistä sellaisena kuin hän on". Tiusanen toi esille myös kuinka "käynnissä on taukoamaton kilpailu negatiivisten uutisten kesken. Etsintä ei suinkaan kohdistu siihen, mikä maassamme on kohdallaan. Tutkiva, sutkiva ja hutkiva journalismi ja taide panevat kukin parastaan ja tuloksena on mahtava keko, jonka alta totuus yrittää ryömiä esiin jyrkin polvin ja väärin säärin. Onneksi suomalaisjurrikan peruspiirteisiin kuuluu epäluulo yksivakaata propagandaa kohtaan, onneksi totuus yhä ryömii jyrkin polvin".

Tervehdyssanat lausui aina omat miehemme puheenjohtaja Raikko Jaatinen tai varapuheenjohtaja Pauli Siljamäki. Isänmaallisten Iltojen muista esiintyjistä voidaan mainita porilaisen murrepakinan esittänyt esitysintoa pur-

suva teatterineuvos Sylvi Salonen, 95 -vuotias leppoisan myönteinen mestarilaulaja Heikki Salokangas, joka samalla kertoili lukkarin poikana laulajakodistaan ja Kankaanpäähän perustamastaan kuorosta "Laulu-Urhot", pienet kaksirivisten taitajat kansallispuvuissa, leveine lierihattui-
neen ja lapikkaisaan hymyilevä Antti Ala-Keturi ja Kristiina Honkaniemi, lausujaguru Yrjö Jyrinkoski, laulemien esittäjänä myöhemmin suomenmestaruuteen yltänyt kunnisääninen Pirjo Koskenperä kitaroineen, jääkäriajoja muisteleva vanhanajan herrasmies, jääkärieversti Per Zilliacus, kohtaloistaan Hyrsylän mutkassa kertova aitoutta säteilevä laulajaveli Santeri Lampivuo, kerronnallaan esityksiä siivittänyt mestaripelimanni Edit Tuomi, Euran Pelimannien ohjelmaryhmä, joka esitti mestaripelimanni Kustaa Järvisen elämänvaiheita ja naisliikunnan kauneutta valanut Porin Naisvoimistelijain valioryhmä. Tilaisuudet aloitti lähes aina Porin Mies-Laulun Poikakuoro vuoteen 1979 Jukka Sampolahden ja myöhemmin Vuokko Järvenpään johdolla. Tavoittelin myös kerran esiintyjäksi vanhemman polven kultapoikaa 13 -vuotiaana soden kynnyksellä 1939 Lontoossa nuorten kansainvälisen viulukilpailun voittanutta Heimo Haittoa. Hän osoittautui erittäin miellyttäväksi ja ystävälliseksi keskustelijaksi, mutta halutessaan oman säestäjän mukaansa palkkio nousi niin korkealle, että minun oli pakko hylätä tämä houkutteleva aja-

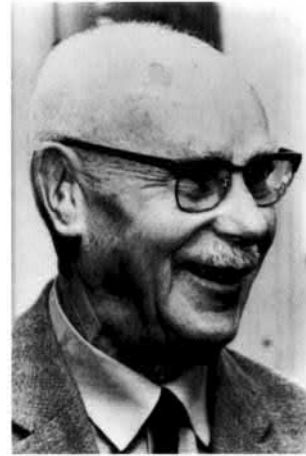
Dosentti Timo Tiusanen

Professori Unto Salo

Teatterineuvos Sylvi Salonen

"Pappa" Heikki Salokangas

tus. Ehkäpä sykehdyttävimpänä esityksenä on jäänyt mieleen mainitun 95 -vuotiaan laulajaveljen "Pappa" Salokan esittämä kauniisti vanhahtava ja balladimaisesti ker-tova Oskari Merikannon Topeliuksen sanoihin säveltämä laulu "Joulukuusi". "...mä kaadu in nuorna mättäälle in, mä kaadu in riemuks toisille in. En saanut kasvaa pilvihi in, vaan sainhan kaikki kuitenkin mä teille uhriks antaa..."

Illalla juhlien päätyttyä vaimollani ja minulla oli muu-tamia kertoja todella miellyttävä tilaisuus kutsua keskeiset esiintyjät ja taiteelliset johtajamme kotiimme Kellahdelle. Ilta sai esiintyjät esiintymään ja puhujat puhumaan. Par-haiten on jäänyt mieleeni Timo Tiusasen loisteliaasti tul-kittu Hj Nortamon jaaritus Hakri Iiron ja kumppaneiden Turun matkasta ja Pirjo Koskenperän heleänkauniit laulel-mat. Teatterineuvos Sylvi Salosen muistan säihkyvänä, säh-läävänä, iloisena ja voimakkaana persoonana; Kengät pot-kaisti in kotoisasti pöydän alle, rento asento sohvan nurkas-sa ja annettiin juttujen hersyillä.

Kokonaisuudessaan juhlamme olivat melko työläitä ja vaativia järjestää, vaikka salintäyteisen yleisön tyytyväisyys meidät aina palkitsikin. Tämä suuri työmäärä ja se, että yhtämittä in juhla kaval kadi oli kestänyt jo tasan 10 vuot-ta sai meidät muuttamaan juhlan Keski-Porin kirkossa vie-tettäväksi Porin Mies-Laulun järjestämäksi Isänmaalliseksi kirkkokonsertiksi vuonna 1985.

Isänmaalliset kirkkokonsertit saavuttivat myös heti suuren suosion ja niiden järjestämisen kokonaisvastuu siir-tyi yksinomaan Erkki Hakkiluodon harteille. Rehevä moni-ilmeinen ohjelma vaihtui nyt hartaammaksi, jolle Porin kaunis kirkko loi tunnelmalliset kehykset. Musiik-kiohjelma painottui entistä enemmän uskonnollisisän-maalliseen suuntaan. Musiikin lomassa puhujina ovat esiintyneet mm. pastorit Hannu Salonoja ja Kari Erkkola, oma miehemme Raikko Jaatinen, eversti Seppo Ahtikoski, opetusneuvos Pentti Jaakkola ja koulunjohtaja Eero Tam-minen. Kuoron lisäksi musiikista ovat vastanneet mm. Pekka Salmi, Sinikka Mansikkala, Jaakko Ryhänen, Jorma Elorinne, Matti Jokinen ja Porin Mies-Laulun Poikakuoro. Vuodesta 1989 olemme onnistuneet saamaan mukaan myös Niinisalon varuskuntasoi ttokunnan, joka on antanut uutta hohtoa juhla llemme. Samoin viime vuosien esiinty-jänä on ollut urkutaiteilija Juhani Romppanen, joka on jo kahdesti saanut ansaitun ihailun taidonnäyteistään soitta-malla mm. Finlandian kokonaisuudessaan, jolloin kuoro on yhtynyt hymniosaan.

Samalla kun uskon tämän juhla perinteen jatkuvan toi-von, että Porin Mies-Laulu on näiden kahdenkymmenen vuoden aikan pystynyt omalla tavallaan palvelemaan isän-maatamme ja vahvistamaan uskoa itsenäisytemme ikui-seen jatkumiseen.

Matti Jokinen

PORIN MIES-LAULUN JULKAISUTOIMINTA

Vuodesta 1945, siis heti ensimmäisenä toimintavuotena, alkoi ilmestyä kuoron oma lehti nimeltä POMILA. Kaikkiaan näiden 50-vuoden aikana on ilmestynyt 32 numeroa. Lehdissä on käsitelty hyvinkin yksityiskohtaisesti kuoron tekemiä konserttimatkoja, joita on koko kuorohistorian aikana tehty 14 kertaa. Monia kirjoituksia on myös säveltäjistä varsinkin sellaisista joiden tuotanto liittyy mieskuorolauluun. Lyhyitä elämäkerrallisia kirjoituksia on mm. Selim Palmgrenista, Heikki Klemetistä, Carl Michael Bellmanista, Wolfgang Amadeus Mozartista muutamia mainitakseni. Paljon on palstatilaa uhrattu oman talon hankintaan liittyviin vaiheisiin ja omien saunatilojen työtalkoisiin ym. Kuorotoimintaan liittyviä rakkaita muistoja ovat lehdet tulvillaan eikä huumoria ole myöskään unohdettu.

„Ei tässä soittoo tarvit, lauluu tässä tarvittaa”

Ulosantanut lättähattu Hoo Fr. Nikki 1954

Porin Mies-Laulu omistaa talon Katariinankadun ja Länsipuiston kulmauksessa. Kuoron puolesta on sitä isännöinyt ensi tenori Eino Ylätupa. Hän aina silloin tällöin on Hallitukselle (kuoron) esitellyt surujansa talonhoidossa. Pahin suru on ollut siitä, kun taloa ei ole saatu tyhjennetyksi vuokralaisista. - Lähtee suvi, lähtee talvi, vaan ei lähde Rönholm - - - Nyt tämä kuitenkin on tapahtunut. Ta lon korjaussuunnitelmaa toteutetaan jo urakalla ja Porin pankit kilpailevat keskenään, kuka saa kunnian rahottaa tätä hommaa muutamalla miljoonalla. Ensi Basso Ville Sallakivi rakennustoimikunnan (A.J.Mäkinen, K.Kivirinta, Y.Jyrämä, E.Päivike ja E.Ylätupa) puolesta on muuttanut housunsa ja paikan päällä seisten valvoo pannun asennus-

ta, vesi-, sähkö, viemäri-, ilma-, savu-, ym. johtojen kieroilua, valtakerroksen valmistelua, ylösmenoa sinne ja alasmenoja tänne.

Lähikuukausien aikana siis toteutuu haave oman kurkkihirren alustasta. Porin Mies-Laulun Naiset myös silloin helpottavat huokauksen, sillä jos heidän ikeensä on tähän saakka ollut raskas, niin sitten se vasta raskaaksi tulee huolimatta ravintola-Kotiliedestä, lokaviemäristä, tiskipöydästä, kuivauskaapista ym. ihanuuksista. (Arv. lukijat: Kiirehtikää huoneistotilauksianne perhejuhlianne ym. varten.) Kun kuitenkin tunnetaan heidän kuntonsa selviytyä vaikeissakin tilanteissa, eritoten heidän päälikkönsä Ilta Jyrämän (Antti J:n rva, ensi bassosta), niin ei ole epäilystäkään sanattomuudesta. Hilpeyttä loiskuvien tuntein tämän lehdin lukijat muistavat heidän karnevaalejaan m.m. edellisen numeron ilmestymisestä tähän. Ihmeen ystävällisesti muuten yleisö on näihin suhtautunut. Rav. Satakunnan ”karvalakkipuolikin” oli käytännössä, kun ”mannekiinit”, joukossa korkeintakin luokkaa, esittelivät miesten vetimiä.

Porin Mies-Laulu on toiminut myöskin edellisen PoMiLan ilmestymisen jälkeen. sitä on edelleen johtanut tri Altti Järvinen, josta sanottiin Turussa: ”Kuoroa voi onnitella, kun sillä on johtajana ”Kuisman” koulussa käynyt mies. Hän kuuluu siihen harvenevaan kuoromiesten ryhmään, joka edustaa autenttisenä mieskuorolaulumme loisteliampia saavutuksia.”

Erinomaisena apuna on johtajalla ollut varajohtaja, opettaja, koulunjohtaja Joel Itäkylä Pihlavan kylästä sekä toisena pankinjohtaja Jussi Laakso Säkylystä siihen saakka kun tämä rupesi johtamaan vain pankkia.

Ainakin yhtä suuri ellei suurempi apu on ollut varaisäntä Yrjö Jyrämästä (ensi basson Antti J:n veli), nykyään 50-vuotias.

Kun edelleen tulee kysymykseen avunanto, niin ovat ”fiskaalit” mainittavat. Heitä on neljä, joista mainittakoon ensi basso Eino Haapaniemi, nykyäänkin ”nuottikaupustelija” ja tukkukauppias.

PM-L:n harjoituksissa

Muitten antama apu alenee sitten yhä vähenevässä määrässä. Kaikkia kuoron jäseniä, joita keväällä viime vuonna oli 85 ja syksyllä 79, on tarvittu tuskin kertaakaan. Sangen toivottavana on tietenkin pidetty läsnäoloa konserteissa jopa niitä varten harjoiteltaessakin, mutta 100-prosenttista ihmettä ei tapahtunut. - Eräs esim.: Harjoiteltiin ”Tulen synnyn” viimeisiä, oli ensi bassoja vähän, Haapaniemi lupasi vielä kerran soittaa joka miehelle. Johtajan vastaus kuului: ”Ei tässä soittoo tarvit’, lauluu tässä tarvitaa!”

”Voitteko nyt paremmin?”

Vuodelta 1964

Ylläoleva sanonta on mieskuoropiirissä tuttu sanonta. Siläläkin on kuitenkin todellisuuspohjaa. Porin Mies-Laulu oli ollut Tampereella vierailumatkalla, antanut konsertin, viettänyt sikäläisten ystävien kanssa iltaa, nauttinut virvokkeita ym. Paluu kotiin oli välttämätön, joka myös tapahtui. Pari ensibassoa turvautui puolenyön jälkeiseen Porin junaan (nimiä mainitsematta). Juna on nukkumajuna, mutta on siinä kuitenkin vaunuja muuhunkin tarkoitukseen (nim. matkustamiseen). Ystävykset löysivät sopivan penkin, mille istuutua, junassa. Vastapäätä nukkui sikeästi vanhahko mies pitkästä harmaasta parrasta päätellen. Kuinka ollakkaan, toisella kavereista tuli äkillinen pahoinvointikohtaus, jota hän ei kyennyt hallitsemaan, vaan vastapäinen nukkuja sai parralleen koko ryöpsähdyksen ja tietysti heräsi ja rupesi ihmetellen pyyhkimään partaansa. Kavereista toinen, joka ei ollut tapahtumaan syyllinen, ymmärsi kysyä heräävältä: ”Voitteko nyt paremmin?” Kun saatiin vastaus: ”Huomattavasti”, oli yleinen tyytyväisyys melkoinen. Matka jatkui enemmittä kommelluksista.

Altti: ”Olemme taas kokoontuneet harjottamaan 4 -äänistä mieskuorolaulua. Ja näissä merkeissä lausun teidät tervetulleiksi tähän tilaisuuteen.”

Kuoro: ”Hyvä puhe! - - - Otetaanpas ”Ensi vehreys!” (Joku mumisee: se on taakse jäänyttä elämää.) - - - Missäs äänilajissa se taas laulettiinkaan? - Täältä lähdetään! - Paperit pois! - Sanat pitää osata ulkoa! - - - Siihen malliin! Tämä rupee jo vähän luistamaan, mutta kyllä siellä on vielä monta kaveria, jotka eivät osaa sanoja juuri ollenkaan, kyllä se tänne näkyy. - - - Ja sitten ”Niitty jälleen...” Ette te sitä kirjasta opi, kyllä se tiedetään. - Kirjat pois. Katsokaa tänne, muuten se ei mene; saatte uskoa sen! - Voi, voi, sentään! On se nyt kummaa! - Miehillä on kirjat kourassa ja lauletaan mitä sattuu! - Enemmän ääntä! Vetäkää rohkeemmin! Ei semmosta - mä vedän yksin kovemmin. - Naamat tänne! - - - Pistee! ! - ! Ei se niin ole! Siinähan on pisteellinen nuotti - muistakaa nyt tämä kerta kaikkiaan! - Samaa asiaa saa sanoa joka harjoituksessa tuhansia kertoja, aika vaan menee hukkaan! - - - Kuka onneton siellä taas lauloi diftongin päin seinää? Kyllä on siitäkkin eri kerrat tolkutettu, mutta ei se puhumisesta parane. - - - Ensi tenorin on laulettava tässä laulussa kuin jokainen olisi solisti. - (Saamemeks me kukei kanssa?) - muut äänet vain myötäilevät.

Katsokaa Iltataivasta! Ville laulaa soolokohdan! - Oetaan uudestaan ensi basson soolosta! - Säestys! Ei siitä mitään tule, kun ei osata sanojakaan yhtään, näkee sen huolistakin. Siinäkin toisen penkin päässä - nimiä mainitsematta - huulet höplää mitä sattuu. Höh! Ei semmoinen kelpaa! (Ääni joukosta: jaaha.) Ei mitään ”jaahah”, ohjelmasta lauletaan ensin puolet, sitten vasta kaffeelle.

Vedetäänpäs Vaarin kello! Täältä taas lähdetään! - Mitäs siellä höhlitään? - Toinen basso ei ehtinyt mukaan ollenkaan. (Me laskimme tuossa kuuteen.) - Ei siitä tule mitään - varmasti myöhästyitte, jos ette katso täältä. Täytyy sentään sen verran tolkkua olla miehillä! - Viimeinen varoitus! - - - Ja nyt häpäisi ensi basso itsensä! Teiltä minä olisin tätä

häpäisyä viimeksi odottanut! - Otetaan uudestaan siitä kun tenori tulee sisään! - - - On parempi, ettei laula ollenkaan, jos ei kerran osaa: laulaa ne, jotka osaavat, tuli sitten mitä tuli. No niin, se siitä tulee, kun laskee kuuteen! !! - (Kaffee jäähtyy!) - Ei saa häiritä! - - - Ette te näitä sanoja täällä mil-lään opi, se on selvä. Opetelkaa kotona! (kesällä.) "R -ti."

Kronikka Porin Mies-Laulun perustajajäsenistä PoMiLa n:o 1 1945

I Tenori:

Aatolainen, Elias – Kansainvaelluksen johtaja ja v.t. ruumiinlaulaja y.m. y.m. **Andersson, Kari** – Ikämies, mutta pilli kunnossa. **Eloranta, Vieno** – Laulaa, minkä vatsa antaa myöten. **Forsberg, Nils** – Vankka poikamies, kiire harjoituksiin ja kiire pois sieltä. **Hahlo, Toivo** – Ei voi olla pois harjoituksista – periaatteesta. **Honkasalo, Armas** – Osaa laulaa ja osaa laulut. **Hynninen, Väinö** – laulaa kuniisti ja runoilee kuin Runeberg. **Impivaara, Ilkka** – Vanha fiskaali ja vankka tenori. **Kauhanen, Esko** – Lukee ja laulaa. **Koskinen, Väinö** – Puhuu harvoin, mutta hyvin. **Kumpulainen, Väinö** – Mukava poika. **Leivo, Martti** – Laulaa kuin leivo. **Liljefeldt, Johan** – Aina paikalla, vaikka laulaakin 4:ssä kuorossa ja teatterissa. **Miettinen, Einar** – Voisi sanoa, että kessu-tenori. **Männistö, Martti** – Hinnat sopii! **Naava, Jukka** – Kiltti poika, ehtii vielä laulaa 60 vuotta. **Paavola, Risto** – Tärkeä tekijä, sekä tenorina että siviilimiehenä. **Saarneva, Ernst** – Laulumies, koiramies, huilumies y.m. **Tuominen, Kusti** – Aina hyvällä päällä, vakuuttaa vakavasti. **Tuormaa, Tauno** – Ammattilentäjä. Tottunut liikkumaan korkealla, sen takia kai on tenori. **Vanhatalo, Toivo** – Ihmistohtori, käyttää veistä ja puunuijaa. Porin paras puheenjohtaja. **Varantola, Dimitri** – Hoi-

telee kukkia, tomaatteja ja nuorta rouvaansa. **Vehkavaara, Aarno** – Uuttera ja täsmällinen ensitenori. **Ylätupa, Einar** – Vakava sotilas ja jämti kuoromies. **Yrjölä, Väinö** – Poissa harjoituksista ainoastaan laillisella syyllä.

II Tenori:

Hirvonen, Tauno – Kolmen tähden opettaja. **Helle, Pauli** – Soittaa, laulaa, tarjoilee. **Jyrämä, Yrjö** – Häärää ja valmista tulee. **Itäkylä, Joel** – Harpunoittaja, päätoimittaja. **Järvinen, Altti** – PoMiLan komentaja. Kiva kaveri. **Kaukukallio, Vihtori** – Huikkausvuori. **Karumo, Erkki** – Eteläpuisto 15, ei puh. **Koivisto, Vilho** – "Ministeri". **Lindroos, Lauri** – Lasse Palo. **Lehtonen, Aimo** – Lukkari, pianisti. **Mäkinen, Aarne** – Hyvää päivää! **Penttinen, K. J.** – Ylipainajainen. **Rantasila, Väinö** – Ei polta, luvannut mammalle. **Ranta, Reino** – Savo ja Karjala, lyhyttavara. **Sarin, Edv.** – Tietokilpailija. **Summa, Pentti** – Solisti. **Suominen, Taavi** – Ravistettava, omskakas. **Salokangas, Heikki** – Laulaa vakuuttavasti. **Vainio, Veikko** – Matkoilla. **Virtavuo, Lauri** – Kyllä junat muuttuu.

I Basso:

Nikki, Hannu Fr. – Kuuluisa kuuluttaja. **Nissilä, Aarne** – Celisti kans, (Shell). **Åberg, Gunnar** – Kunnalliset sairasiat. **Haapaniemi, Eino** – Salkuton laulaja. **Vainio, Veikko** – Natan poika. **Viljanen, Arvi** – Kerää tyhjiä pulloja. **Kursi, Frans** – Viulisti. **Bergius, L.** – Voi perkius. **Lappi, O.** – Flaxatonisti. **Tuulos, Yrjö** – Maanviljelijä. **Salokangas, Veijo** – Kankaanpääläinen, fiskaali. **Jyrämä, Antti** – Pari-tooni. **Lehtonen, Paavo** – Skruuvari. **Malmberg, Gunnar** – Huom, ei kenraali. **Sandberg, Aimo** – Urheilija. **Aavikko, Unto** – Apulantoja y.m. virvokkeita. **Lastu, Runo** – Opettaja II:ssa polvessa. **Kallio, Urho** – I basso. **Karhuvaara, Antti** – Fallesmanni. **Vesalainen, J.** – Vääpelijä, pianisti. **Ahokas, Yrjö** – Kapteeni selvänäkin. **Arnkill, Jari** – Nuori rakastaja. **Vuorilehto, Alvar** – ... - - - -

II Basso

Aaltola, Olavi – Laulua ja spirit. fort. anapart. **Anttila, Arvo** – Arvon mekin ansaitsemme. **Brander, Väinö** – Mukava ja totinen. **Hakaniemi, Raf.** – Kais miehen tunnet. **Halminen, Pentti** – Opettaj kk. **Hannula, Tauno** – Onko musta lammas kortilla. **Hannula, Reino** – Parempi muisti kuin Altilla. **Itäkylä, Jouko** – Fiskaali. **Laurila, Jaakko** – Totinen II basso. **Lindell, Martti** – Mihin ehtii vielä, jos elää saa. **Lindstedt, Harry** – Potenut äänenmurroksen. **Mantere, Niilo** – Paussit tupakoimista varten. **Ojanen,**

Veikko – Selvät linjat. **Peltola, Kalle** – Mustapartainen rahaministeri. **Piri, Martti** – II basso. **Saarinen, Eino** – Eino I. **Salmenperä, Eino** – Eino-Vakaa. **Soukki, Mauno** – Manu. **Stenqvist, Ragnar** – Entinen koululainen. **Taipale, Väinö** – Nuori Taipale. **Taipale, Pentti** – Sellisti (Shell). **Vartola, Olavi** – Lehtipuita laululinnuille. **Viikari, Vilho** – Solisti. **Viskari, Toivo** – Hoitaa kuljetukset. Suositellaan. **Vuorelainen, Matti** – Töitä vappu-aattona. **Yrjänä, Erkki** – Ei ole Yrjänän emännän synti.

Kuvakavalkadi viime vuosilta

Marskin Muistomerkillä Montreauxsissa Puolustusvoimain lippupäivänä 1989.

Vastaanotolla Sveitsin suurlähetystössä kesäkuussa 1989.

Muistaks snää Syvärauma bikisilmästä flikka? Heikki Kujanpää avustaa Pekka Vainiota.

Hormoni-Sisters pikkujoulutunnelmissa 1994. Oik. Itäkylä, Seppälä, Blomroos, Antinluoma ja Lamminen.

Joli johtaa "Hormoni-Sisterssejä".

1-Basson naisia. Ruokapöytä katettu.

"Sikajuhlasörsseliä".

Sikajuhlat syyskuussa 1994 "Antinluoma ja sika".

Il-tenorin pikkujoulu -94 kuvaelma " Tyttö ja tanssiva karhu".

Pauli Ahvenainen ja Jaakko Hirvelä ojentavat dir. musices Erkki Hakkiluodolle Mieskuoroliiton kunniamerkin 4.3.1995.

Jurmalan uimarannalla kesällä 1991.

Ulkoilmakonsertti Latvian kuoromatalla vuonna 1991.

Osaajat onnistuvat

28440 Pori, puhelin (939) 341 000, faksi (939) 341 149

Porin Mies-Laulua onnitellen

50-vuotiasta onnittelee

PORIN NUORISOPUHALLINORKESTERI

Parhaat onnittelumme 50-vuotiaalle kuorolle.
Taas laula ja Taas laula ja ????? Onnea

Oy Etola Ab

"Kaikkea kumista ja muovista"

Korpraalintie 16 Pori, Antinkatu 21 Pori

Laatua, valikoimaa, asiantuntemusta.
Korpraalintien tuotevalikoimissa lisäksi
venetarvikkeita – veneilytekstiileineen.

Mieskuorolaulun vankkumaton kannattaja

ITÄPUISTON LÄÄKÄRIASEMA

PORIN KESKUSAPTEEKKI

Eteläkauppatori 4 Pori
Puh. (939) 633 2864
Lääkärit (939) 633 2578
av. ma-pe 8.30-18

YLIOPISTON APTEEKKI

ISOLINNANKATU 21 PORI, BePOP
PUH. (939) 633 5520

VARATTU

MARJAEELINA KY

Yrjönkatu 13
Puh. (939) 633 1734

FOTO-PORI

ITÄPUISTO 7
PUH. 632 7433

TÄYDELLINEN KONE- JA LAITEKILPITEHDAS

Valmistamme kilpiä, etulevyjä, paneleja

- ♦ SYÖVYTTETTYNÄ
 - haponkestävä ja ruostumaton teräs
 - messinki • elokoitu alumiini
 - TOMPAK mitalit
- ♦ ELOKOINTUNA ja SUORAPAINETTUNA
 - ALUMIINISTA • kilvet • etulevyt • panelit
 - ♦ LEXAN ym. MUOVIT • kilvet • etulevyt
 - ♦ TARRAT, LIIMAKILVET, KAIVERRUSKILVET
 - ♦ TULOUSTUSPALVELUA Postscirt ja DOS-ohjelmilla
 - ♦ SUUNNITTELU ja SIVUNTAITTO

Postiosoite: PL 3, 28601 PORI, Tavaraosoite: Humalämäki Pori
Puh. (939) 637 7207, (939) 637 7200 fax (939) 637 7411

 porin lääkärikeskus

TERVEYDEKSE

ITSENÄISYYDENK. 33,
P. 6335 111

PORIN
LÄÄKÄRITALO

• Poriin Lääkärikeskus
• Yliopistoklinikan Pori
• Luontopoliin klinikka Pori
• Poriin Erikoiskeskus

Satakunnan keskussairaala onnittelee
50 vuotta täyttävää kuoroa ja kiittää
kuoron sairaalavierailusta.

Satakunnan keskussairaala

PORIN AMBULANSSIPALVELU

 64 69 600

PÄIVYSTYS YMPÄRI VUOROKAUDEN

Vastaanotto; Yrjönkatu 11 A 5 PORI, "Airion kulma"
Puh. (939) 633 3451

TILIPALVELU AARNO SAVOLA KY

Antinkatu 9 B 26, 28100 PORI
Puh. (939) 632 6626, fax 632 6444

KULTASEPÄNLIIKE LINDROOS

Itäpuisto 5, PORI, Puh. (939) 641 1004
BePOP, Yrjönkatu 22, PORI, Puh. (939) 641 1027
Kuninkaankatu 15, RAUMA, Puh. (938) 822 5299

Piilolasi

YKKÖNEN OPTIKKO NORDLING

Itäpuisto 5, Pori
(939) 641 2336

**Satakunnan
SOITINKAUPPA**

PAULA HEININEN
ANTINKATU 14

Lounasravintola
Leilan
KEITTIÖ

Muotitalo Ratsula III kers.

PORINMIES

Yrjönkatu 10, 28100 Pori
Puh.(939) 633 3012 Auto 949 326 222

SILMÄTERÄ OPTIKKO

ETELÄKAUPPATORI 4, PORI
PUHELIN 939-6333 579

Satatili Oy

Yrjönkatu 7 A 1, 28100 PORI
☎ (939) 633 6730, fax (939) 633 6430

UUDISTUNUT
PALVELEVA
MYYMÄLÄ

A-ryhmän sähköurakoitsija
Yrjök 19 28100 PORI
puh ★(939) 6331341 auto 949324394

HEIKKILÄN HAUTAUSTOIMISTO

Urpo Karihaara Ky
PORI ETELÄPUISTO 13, Puh. (939) 633 2125, 633 2699

Elli ja Ilmari Holmlund
sekä sillanrakentajat
Ilkka ja Anne Holmlund

SATAKUNNAN
KELO JA KULTA KY
Pori, Pohjoiskauppatori 3
Puh. (939) 633 2848

K. Antinluoma Oy

Puinnintie 21 28360 PORI
Puh. (939) 830 300

**ULVILAN
KONEPAJA OY**

28400 ULVILA Puh. 939-380 300

PAINONVARTIJAT®

SENSAATIO !
Uusi 1-2-3 -ohjelma!

Palvelunumerot:

Helsinki	Lahti	Tampere	Turku	Oulu
(90) 640 322	(918) 779 2225	(931) 213 2900	(921) 251 3890	(981) 816 7041

LIPPUPALVELU
PORI

AIKATAULUT ☎ 0100 4545
PAIKANVARAUKSET ☎ 624 6274
TELEFAX 624 6315

Porin
TRAKTORIOSA Ky
Simo Pitkäranta
Mikkolantie 9, 28130 PORI
Puh. (939) 635 1888

LUOTETTAVAA, AMMATTITAITOISTA
HAUTAUSPALVELUA

Rantasen 75 v.
HAUTAUSTOIMISTO

Ilmo Heinonen Ky
Itäpuisto 12 Pori, puh. (939) 633 2707
Päivystys myös (939) 646 1168, telefax (939) 633 3970
Hyvät paikoitustilat pihassamme

**Nälän
ja Janon
sammutukseen:**

Amado

Ravintola Porin Parhaaksi jo
kolmesti valittu.

Myös hotelli vaatimattomasti
hinta-laatu suhteeltaan Porin
ykkönen.

52 huonetta, 3 saunaa.

Keskusaukio 2, 28130 Pori
p. (939) 633 8500

Liikkeemme yhteydessä
kultasepäntöhuone,
jossa tehdään kaikkia
alan korjaustöistä vaati-
viin tilaustoihin.

KULTASEPÄNLIKE
OTAVANKULTA OY
Yrjönkatu 8 (Ent. Amfore)
KULTASEPPÄ, KELLOSEPPÄ, KAIVERTAJA

SataMaito
Kuin Poutapäivä

HUOLEHDIMME PUOLESTANNE

- varustamopalvelut
- vienti- ja tuontihuolinnat
- kansainväliset kuljetukset
- kvl. maantiekuljetukset/Satatrans
- linjapalvelut/Mäntyluoto-Deutschland Linie
- lentorahdit
- lainapeitteet ym.
- satamatoiminnot (Mäntyluoto, Tahkoluoto)
- terminaalioperaatiot

Oy HACKLIN Ltd.

MÄNTYLUOTO, 28880 PORI
puh. (939) 342 111

KARHUVISIO
KAIKKI KAAPELISTA

Aina ajassa
mukana.

UUSI AIKA

KUNINKAANLAHDENKATU 7 PORI
PUH (939) 6334 500

 KOP

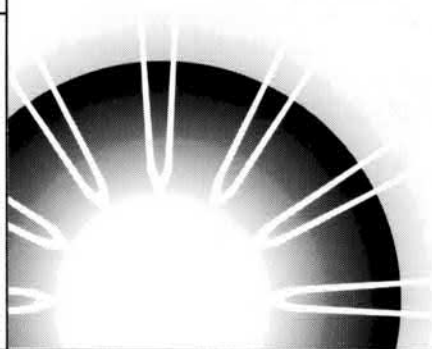
100
PRINT

Tuhat mahdollisuutta.

SATAKUNNAN KIRJATEOLLISUUS OY

**SATAKUNNAN
KANSA**

Aamuksi kotiin

PRIZTECH

Teknologiakeskus Pripoli
Tiedepuisto, 28600 PORI
Puhelin (939) 627 1100
Telefax (939) 627 1101

Pidämme
hyvää
huolta

rtk

RTK-Palvelu Oy

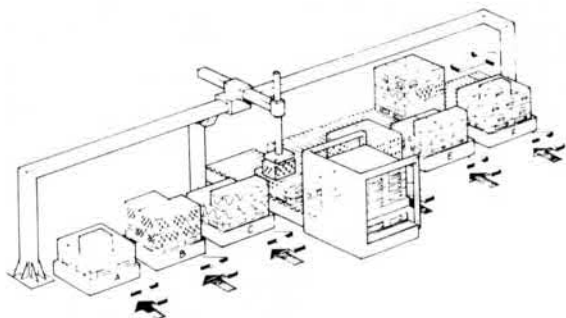
Gallen-Kallelankatu 18,
28100 Pori, puh (939) 632 6260

 ARK
KITEHTI OY
NORDMAN

**RAKENNUS OY
ASTORA**

PL 13 28331 PORI
Puhelin (939)746 606
Nurminen 949 122 833
Uusluoto 949 322 957

CIMCORP

CIMCORP Oy
Sammontie 5, 28400 Ulvila
Puh. (939) 677 5111, fax (939) 677 5200

**Erikoishammasteknikko
ALTTI FORSBERG**

Antinkatu 13 B
(Liikekulma)
P. 632 6126
PORI

Kauppatori 5
(Soininkulma)
P. (930) 21 465
KANKAANPÄÄ

HAMMASTEKNILLINEN LABORATORIO

**Yesa
Waagelein**

GALLEN-KALLELANK. 5 A SYP:N TALO PORI
(939) 641 6333, 641 6300, AS. (939) 677 0466
Autopuh. 949 592 529
VIVODENT - BIODENT - HERADOR - KULTA - KERAMIikka

Remontit, uudisrakennukset, laajennukset
RAKENNUSLUOTI OY

VALTAKATU 3 D 61 28100 PORI Puh. *(939) 632 6777 NMT 949 590 849, 9400 677 686

YIT-YHTYMÄ
Länsi-Suomi

PORIN TOIMISTO, Itsenäisyydenkatu 39 B, 28200 PORI
Puhelin (939) 6415 655, Telekopio (939) 6414 923

- asuntoalueet
- kerrostalot
- rivitalot
- vapaa-ajan rakentaminen
- liike- ja toimistorakennukset
- teollisuus- ja varastorakennukset
- opetustoiminnan ja palvelualan tilat
- hotellit
- pysäköintilaitokset
- rakennusten saneeraukset

ASEMA-APTEEKKI

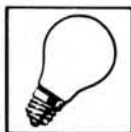
Itsenäisyydenkatu 39 28100 PORI, p. 633 6433

**PORIN
ENERGIALAITOS**

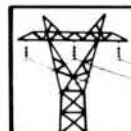
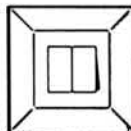
Lämpöä

Valoa

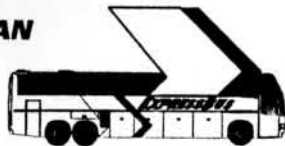
Voimaa

EXPRESSBUS

PORIN LINJA-AUTO-ASEMALTA PÄIVITTÄIN

15 VUOROA HELSINKIIN
9 VUOROA HKI-VANTAAN
LENTOASEMALLE
8 VUOROA TURKUUN
4 VUOROA VAASAAN
2 VUOROA RAUMALLE

RAUMAN LINJA-AUTO-ASEMALTA PÄIVITTÄIN

13 VUOROA HELSINKIIN
8 VUOROA HKI-VANTAAN
LENTOASEMALLE
8 VUOROA TAMPEREELLE
2 VUOROA PORIIN
1 VUORO VAASAAN

MUKAVASTI KAIKILLE TEILLE

Satakunnan Liikenne Oy LAUTTAKYLÄN
AUTO OY

LÄHIVAKUUTA MEILLÄ!

LÄHELLÄ SINUA.
MYÖS
VAHINGON
SATTUESSA.

Meiltä saat perinteisen koti- ja loma-asuntovakuutuksen, kodin täysvakuutuksen sekä nyt uuden bonuksellisen LÄHI-KOTI -vakuutuksen.

Soita tai tule käymään!

SATAKUNNAN LÄHIVAKUUTUSYHDISTYS

Gallen-Kallelan 9 A, 28100 Pori, p. (939) 641 4670
Konttorit:
Kankaanpää, puh. 930-212 46
Merikarvia, puh. 939-511 153
Lavia, puh. 939-571 315

Tartu tilaisuuteen!

Kokeile Satakunnan Osuuskaupan omistajuutta yhdeksän kuukautta - VELOITUKSETTA!

Toimi nopeasti.
Pääset mukaan
heti!

KOKEILIJAOMISTAJAKSI VOIT LIITTYÄ KOSKA
VAIN JA S-ETUKORTTIA KÄYTTÄMÄLLÄ
KERRYTÄT HETI BONUSASTI!

Kysy lisää puh. (939) 6251 408

 SATAKUNNAN
OSUUSKAUPPA

TÄYDEN PALVELUN
LUKKOTALO
LUKKO JA KONE OY
PUH. 939-633 6511 TELEFAX 939-633 6510
KESKUSKARTANO 28130 PORI
TYÖAJAN JÄLKEEN PUH. 633 6513

TAPIMER OY

Peltomäenkatu 10 C, 04250 KERAVA
• Puh. 90-245 417 • Fax 90-294 3627

Yksityinen asiamies

H. Nuorsaari LKV

Pohjoispuisto 4, 28100 Pori, puh. 633 2004, 949 721 703

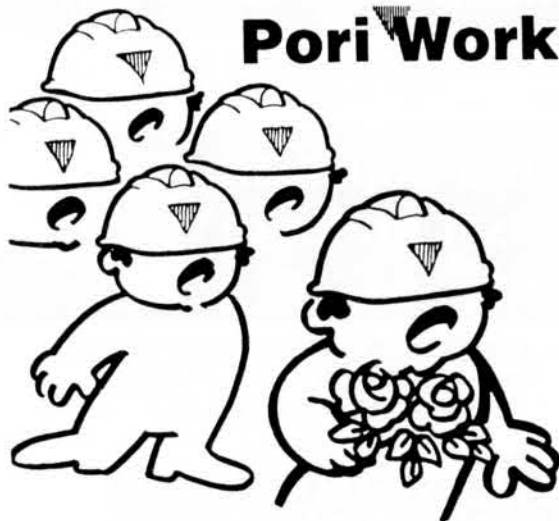
Ota yhteys, josta on hyötyä.

URHO TUOMINEN OY
SÄHKÖKOJEISTOT

Ammattimiehet asialla

Pori Works

Alko

SELVÄNÄ SELVIÄT

KIINTEISTÖ SANEERAUS
MIKKOLA & ALANKO KY

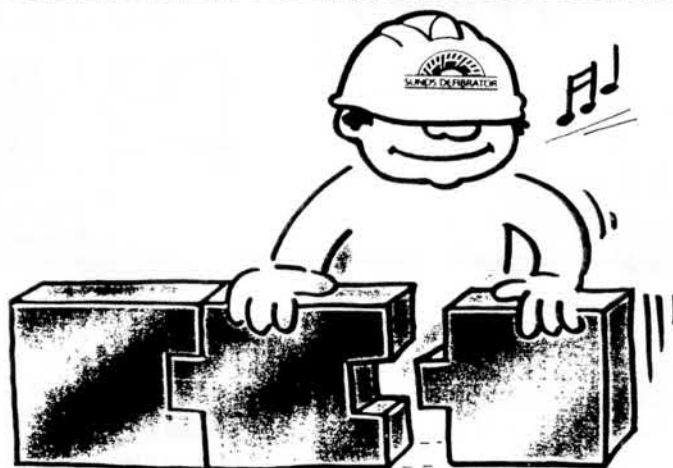

Itsenäisyydenkatu 41 A
Puh. 939-646 1179, 949 533 578

SUNDS DEFIBRATOR,
Woodhandling

Sellutekniikan kokonaisosaamista

Sunds Defibrator Pori Oy

OSAAMISEN YHTEINEN NIMITTÄJÄ

Kaikkialla maailmassa Rauma-konserni on johtavan teknologian yhteinen nimittäjä.

Rauma-konsernin muodostaa viisi metalliteollisuuden toimialaa – Timberjack, Neles-Jamesbury, Sunds Defibrator, Nordberg ja Erikoistuotteet.

Kukin on teknologiajohtaja omalla alallaan. Kukin tavoitteena on saavuttaa kilpailukyvyllä ja toiminnan kokonaisuudella etuoikeus palvella asiakasta.

Rauma-konsernin palveluksessa on 9500 henkilöä ja liikevaihtomme on noin 8 miljardia markkaa.

RAUMA

Turun Kultaseppä Oy

PORI, ETELÄKAUPPATORI 2 PUH. 6332 100
Helsinki, Oulu, Turku

MA-PE 9.30-18.00
LA 9.00-14.00
PORISSA JA
HARJAVALLASSA

**SATAKUNNAN
URHEILULIIKE OY**

PORIN PUISTO-APTEEKKI

Eteläpuisto 10, Pori
avoinna ark. 8.30–18.00
Puh. (939) 633 3304 Lääkärit (939) 633 2222
Konttorit (939) 633 2313

CITYSIVUAPTEEKKI

Satakunnank. 23 B, Pori
Puh. (939) 633 2323

LUOTETTAVA
NYT

JÄ TULEVAISUUDESSA

**HUOLTOLUX
SERVICE**

OY ELECTROLUX KOTITALOUSKONEET AB

Puh. (939) 622 3300
Fax (939) 622 3690

TeleRing
KAIKKI TOIMIVAN
TYÖHUONEEN TEKNIikka

Pori: Antinkatu II,

Ravintola
REPOSAARI

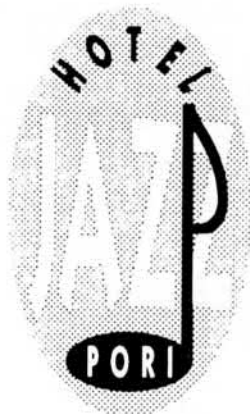
Puh. (939) 638 4044

EUROMASTER®

RENKAAT EUROMASTERILTA

Paanakedonkatu 12 PORI Puh 632 6600

939 - 529 300
ITSENÄISYYDENK. 41 - PORI

väriOksa

VÄRISILMÄ

ULVILA PUH.538 8811

Porin VK-Lämpö Ky

Kielokatu 108, 28120 PORI

Puh. (939) 6334 900

Fax. (939) 6338 188

Hertz AUTOVUOKRAAMO

MAIJA HYYTIÄINEN KY

LENTOASEMA Puh. (939) 632 5789
PL 101 Fax (939) 632 5950
28101 PORI 949 533 229

ROSENLEW

pakkausten taitaja

Luotettavaa Kiinteistövälitystä ja vuokra-asuntojen välitystä jo vuodesta 1975

Jarmo Lepistö

Juha Riihiluoma

Mari Viljanen

Riitta Koivisto

Raimo Muurinen

Puh. myynti (939) 633 9777, Puh. vuokraus (939) 633 8189

**Satakunnan vuokra- ja
Kiinteistötoimisto Ky** [A]

Itsenäisyydenkatu 41 28100 Pori

USM

YHTYNEET SAHAT OY
UNITED SAWMILLS LTD

Porin Seudun Jätehuolto Oy

Itäpuisto 9, 28100 Pori, p. 939-891 980

Harjavallan, Kokemäen ja Porin kaupunkien,
Kiukaisten, Kullaan, Luvian, Nakkilan, Noor-
markun, Pomarkun, Siikaisten ja Ulvilan
kuntien omistama jätehuollon kehitysyritys.

PORIN KAUPPATORIN APTEEKKI

"Gösta Widbom"
PORI, Antinkatu 13
Puh. 415 500

YMPÄRISTÖ ja TERVEYS-LEHTI

*Ympäristönsuojelun, ympäristötutkimuksen ja
ympäristöterveydenhuollon erikoislehti*

Toimitus ja tilaukset: Antinkatu 13 B 28100 PORI
p. (939) 6334 940, f. (939) 6334 960

Paikkavaraukset puh. 632 5422

SUOMEN MATKATOIMISTO
Gallen-Kallelankatu 8, 28100 PORI

PUTKIRAKENTAJAT OY

Uplast nailon

Li-Piaet nailon-DijyaAlliöt katettuihin tiloihin

**ÖLJYSÄILIÖHUOLIA?
SILLOIN VAIN PARAS
ON KYLLIN HYVÄÄ.**

 POHJOLA
YHTIÖT

 SAMPO

 TAPIOLA

 Yrittäjien Fennia

*Salosen
leipomo*

VEIKKAUS

Täysillä

eteenpäin!

Aquamaster-Rauma Oy
Rauma

JÄSENELLE
LISÄETUJA.
OMASTA PANKISTA.

pop
PORIN SEUDUN OSUUSPANKKI
**PAIKALLINEN.
EDUKSESI.**

AMMATTI-ISÄNNÖITSIJÄT OY
Koivistonpuistikko 35, 28130 PORI
Puh. (939) 635 0661 Puh. ja fax (939) 635 2816

YRTTISOPPI

Isolinnankatu 28 PORI p. 632 5314

**Satakunnan
JÄTEHUOLTO**

Porin Juva Oy

ARKKITEHTITOIMINTO

Kittner Ky
Hiljattienkatu 7, 28400 Pori
puh. (939) 633 1490, 633 1500
fax (939) 633 2757

Tilitoimisto
Raila Nurmi Ky

Uusikoivistonatie 77 A 8
28130 PORI
puh. (939) 635 2997
fax (939) 635 2460

ABB Installaatiot Oy

RAKENNUS VUORENPÄÄ OY

Länsipuisto 26 A, 28100 PORI
Puh. (939) 633 1900

Lounainen linjakatu 8, 28130 PORI
Puh. (939) 632 7322

Lounainenlinjakatu 24, 28130 PORI, Puh. 633 4666

PUMPPUTEOLLISUUS

Tekmanni Oy

LIISAN- JA ANTINKADUN KULMA • ANTINKATU 21 ☎ 641 6115

Sähköinsinööritoimisto SUOMINEN OY

RAUMA EcoPlanning

PL 78
28101 PORI

Puh. (939) 528 3000
Fax (939) 528 5137

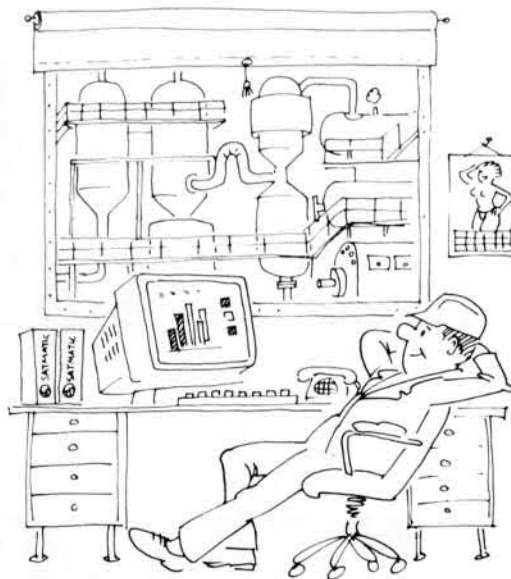

Automaatiota ihmisen ehdoilla

SATMATIC OY
SATLOG OY

Peltotie 20 28400 ULVILA
Puh 939 - 538 3500
Fax 939 - 538 3510

• Projektitoimitukset • Ohjauskeskukset • Laitemyynti

TUKISET

RUSKAMAJAT OY

TUNTURILOMAOSAKKEEN VUOKRAUSTA
KIILOPÄÄLLÄ/SAARISELKÄ
TIED: 939-341 029 ILT. 939-638 3794

- A member of the Bilspedition Group -

Hyvää palvelua ja
laatutuotteita rakentamiseen

- Valmisbetonia
- Betonin pumppausta

Lohja Rudus Oy Ab
Pori (939) 637 7700
Rauma (938) 822 3122
Harjavalta (939) 354 344

LOHJA RUDUS

Satakunnan alueella

Sinulle
SATO

Laadukasta kiinteistöjen

- rakennuttamista
- korjaustoimintaa
- isännöintiä

SATO OY
SATAKUNTA
Yrjönkatu 15 Pori puh.(939) 6335544

Tilamyymälästä:

Vuohenjuustoa ja maitoa,
viljatuotteita,
lampaantaljoja, lankoja,
sekä maakunnan parhaat
tuotteita.

TERVASELÄN TILA
Kullaantie 124, 28220 Pori
Puh. 939-639 3393

PUOLIMATKA
ASUMISEN UUSI AIKA.

**ALUEEN
KUUNNELLUIN
RADIO**

894
Radio
PORI

PORISSA
puh. (939) 632 5700

Helmentie 22 (PL 124, 28101 Pori)
Telex 66 282, telefax (939) 632 5770

RAUTIA

Hyväntuulentie 2, 28100 Pori, puh. 939-633 2200

KUPARIELEKTROLYYSI
OUTOKUMPU HARJAVALTA METALS OY

POMARBETONI OY

29630 POMARKKU (939) 541 1965 f. 541 1967

Yrjönkatu 23
28100 Pori
939-641 1425

PIENI HYMY
VALLOITTAÄ!

NELES-JAMESBURY

Neles-Jamesbury Oy, Suomen myynti
PL 6, 00881 Helsinki, puh. (90) 75 999, faksi (90) 7599 8452

100 METALLI

SATAMETALLI OY
Maalaiskunnantie 30 28760 PORI
Puh. 939-648 6638 Fax 939-648 6813

- Paineestiat
- Konepajatuotteet

PORIN RAKENNUSKOLMIO OY

Väri Pori
ITSENÄISYDENKATU 1 VÄRISILMÄ PUH. 939-6330 520

ULVILAN SEUTU 15 VUOTTA

30th International Jazz
FESTIVAL

• 15.-23.7.1995 •

Pori Jazz
Eteläranta 6, 28100 Pori
Puh. (939) 5505 550
fax (939) 5505 525

• Kysy myös suosittuja Jazztuotteita •

HALA-TEK Ky

Puh. (939) 641 5150, fax (939) 641 5015

Hydraulipori

Puh. (939) 635 0500, fax (939) 635 510

Metallipori

Puh. (939) 648 6100, fax (939) 648 6115

**Ratsulassa on
mistä valita**

RATSULA

Muotitavaratalo, Antink. 17, Pori. Puh. (939) 633 3500

outokumpu copper
PORI

OLUJAKUMI

PORI
Maaninkaatu 8, 28120 Pori
Puhelin (939) 633 6261
Telefax (939) 633 6266

PORI-ULASOORI
Raja-Hiltanhe 7, 28600 Pori
Puhelin (939) 637 6200
Telefax (939) 673 6210

RAUMA
Kortolanhe 1, 26920 Rauma
Puhelin (938) 822 0055
Telefax (938) 822 6770

HUITTINEN
Loimijoenhe 83, 32700 Huittinen
Puhelin (932) 567 870

TYYLIIHUONEKALUT

HUONEKALU-LINNA

Yrjönkatu 4, PORI, puh. (939) 632 5022

vesimäkinen oy

Valtakatu 10, 28100 Pori, puh. (939) 641 5625

Ravintola
Porin Suomalainen Klubi
Svenska Klubben

- * maukasta ruokaa klubin omasta keittiöstä joka päivä
- * kaunis juhla-kerros
- * aurinkoinen kesäpiha
- * viihättävä saunatalo

Eteläranta 10, puh. (939) 633 2392

Kiropraktikko RAGNA M-L VALLI, D.C.

Paanakedonkatu 12
28100 PORI

Puh. (939) 633 8028, Fax (939) 632 5245

**muura
me®**

Porin keskustassa!

PORIN KALUSTETALO

Gallen-Kallelankatu 20, puh. 633 3150

PORI

*the City of
global
rhythms*

INETO OY

Satakunnankatu 33 A, 28130 PORI, puh. (939) 411 445

Electrolux

PORIN TEHDAS
Pori factory • Box 185 • FIN-28101 • PORI, FINLAND

Vesan Kukka ky

Yrjönkatu 4 - Puh. 939-633 0105

Porin Konttorikone Oy

Tommiilantie 2 A 28610 PORI, puh. vaihde (939) 637 0011

Tarmo Salo, LKV

puh. (939) 633 5013

PORIN ASUNTOKESKUS

KY Yrjönkatu 10, puh. 633 9760
LKV iltaisin 949 595 121

Porin Kotiseuturetket v.y.

URHO TUOMINEN OY
SÄHKÖTUUKKU

SISUSTUS HARHIO

Keskuskartano 28130 PORI. Puh. (939) 641 4998, 633 4998
AVOINNA: MA – PE 9 – 17.30, LA 9 – 13.

<i>GEOINSINÖÖRIT OY</i>	<i>MERI-PESU</i>
<i>K-RUOKAPORI</i>	<i>TILINOTA Oy</i>
<i>PIRTEX-TEKSTIILI</i>	<i>NURMEN KUKKA</i>
<i>VANHAKOIVISTON APTEEKKI</i>	<i>KALALIIKE LAHTONEN Ky</i>
 YHDYSPANKKI <i>Pankki, jonka asiakas kannattaa olla</i>	<i>KALALIIKE ELJAS SANTA Ky</i>
 SATAKUNNAN LUKKOASENNUS OY <i>* helat ja lukot*</i> Karjarannantie 18 28100 PORI Puh. (939) 633 7144 Fax (939) 633 7334	<i>METALLIVALIMO LAHTINEN Oy</i>
MERSTOLA OY	<i>Hammaslääkäri Leena Joutsu</i>
 PORIN SEUDUN MAATALOUSKESKUS Satakunnankatu 37, Pori, puh. (939) 633 9800	<i>T-MARKET MERI-PORI, Pihlava</i>
<i>Oy VEHO Ab, Pori</i>	<i>LOUNASKAHVILA MUSSAKA Ky</i>
<i>JOUKO KAUPPILA Oy</i>	<i>VENEPORI OY</i>
<i>j. Armas Vataja</i>	<i>TILITOIMISTO PÄIVI KUUSINEN</i>
<i>MATTI KOIVUNEN</i>	<i>OSSI HEINO</i>

Rauma Offshore Works

T:mi ARTO IMPOLA, Pori

LUONTAISTUOTE RUOHO

KARHUSSA ON LUONNETTA

MIETO OLUT

PUH. (972) 578 811
TELEFAX (972) 5543 276

**HITRAK – ENSIMMÄINEN
EUROOPPALAISET
DIN-NORMIT TÄYTTÄVÄ
LIITIN.**

HITRAK[®]

Hitrak on ensimmäinen eurooppalainen liitin, joka tarjoaa DIN-normit täyttävää laatua. Hitrakin avulla onkin nyt mahdollista saavuttaa vaativat DIN-normit koko letkuasennelmalle. Liittimen koboltisinkitty pinta estää korroosion ja muut syöpymisilmiöt.

Samalta toimittajalta tulevien letkujen ja liittimien yhteensopivuus on taattu, jolloin asennelma on kokonaisuutena mahdollisimman kestävä luokkaa.

Tilaa uusi esitteemme

HI-FLEX oy

KESÄYÖN VIESTEJÄ.

Ulkona yö soittaa äänettömiä sävelletään. Ja sisällä salissa sinä kuulet ensimmäisen soinnun kajahtavan.

Se on viesti sinun sisimpääsi.

Sinä olet ehkä tottunut yhdistämään Canonin nimen vain niihin viesteihin, joita kohtaat päivittäin työssäsi. Mutta Canon tuntee myös musiikin maailman. Canon on mukana rakentamassa siltoja musiikin kulkea, se auttaa solimaan yhteyksiä ja antaa usein myös taloudellista tukea.

Viestit ovat aina elämyksiä järjelle ja tunteelle, ihmiseltä ihmiselle. Canon, con spirito.

Canon

Oy Canon Ab, Isolinmankatu 21, III krs, 28100 Porri
puh. (0391) 612 4800, fax (0391) 612 4880

MAHDOLLISUUKSIA VIESTIÄ PAREMMIN.

Ilahduta ystävääsi vaikka
**LAULULLA
TAI SOITOLLA!**

Porin Puhelin Oy
Parhaat Yhteydet Alkavat Läheltä

Onnittelut 50-vuotiaalle Porin Mies-Laululle!

SOKOS HOTEL PORIN VAAKUNA

AXEL'S
Bar

Meritz
HENKIPAIKKA

PUB
Winston
KALLU MEHINKI

FRANSMANNI
HERKUTTELE

VOIMAA SOINTIIN

Taide syntyy luovuudesta
Luovitus vaatii voimaa
energiaa

*Taide on osa hyvinvoin-
tamme, jota IVO on
rakentamassa*

IVO
YHTIÖT

Viidenkymppin Villitys viitenä iltana viikossa

*Onnittelemme
Porin Mieslaulua!*

Elävää tanssimusiikkia tiistaista lauantaihin 04:ään

*Porin Mies-Laulu
esittää lämpimät kiitoksensa
kaikille tukijoilleen.*

Toimituskunta: Raikko Jaatinen (vastaava), Matti Jokinen, Erkki Hakkiluoto, Kimmo Hannula, Osmo Blomroos.
Kansi: Vesa Waegelein. Toteutus: Antti Porkka & Tapio Aulu. Painopaikka: Valtapaino Ky, Nakkila

DEUS PROTECTOR NOSTER

(HrDo. Lerch)

US DE - US DE - - US
DE - US PRO -
DE - US PRO - TEC - TOR NO - STER
TEC - TOR NO - STER DE - US DE - US
DE - US PRO - TEC - TOR NO - STER
DE - US PRO - TEC - TOR NO -
TEC - TOR NO - STER
TEC - TOR NO - STER DE

Dem "Pori Mies-Laulu", Finnland in sangesbrüderlicher Verbundenheit
freundlichst gewidmet: die Sänger des "Benrather Finnland-Chores"

Im Auftrage: *Euseb Faustweber*, Düsseldorf-Benrath, August 1968